ВСЕХ СТРАН ПРОЛЕТАРИИ, СОЕДИНЯЙТЕСЬ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 138 (6328)
ЮЛИИН 15
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1951 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Үбһэ хуряалгын үедэ ниитэ-политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха

Ленин—Сталинай партиин хүтэлбэреэр манай ороной хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд дайнай хойто тээхи жэлнүүдтэ угаа ехэ амжалтануудые туйлаа. Эдэ амжалтанууд хадаа колхозно байгуулалтын сэсэглэн һалбархын түлөө сталинска анхарал оролдолгын аша үрэ мүн. Колхозуудай ниитын ажахын хүгжэхэдэ колхозникуудай байдал улам һайжарна, хүдөөдэхи культура ургана.

ВКП(б)-гэй обкомой IV пленум республикын ажахын болон культурын бүхы һалбаринуудые улам хүгжөөхэ тон шухала зорилгонуудые табяа. Пленум хадаа ниитын малажалые хүгжөөхэ, газартаряалангай культурые дээшэлүүлхэ, колхозуудай ниитын баялигые эрбидхэхэ, колхозникуудай байдалые һайжаруулха хэрэгтэ анхаралаа ехээр хандуулһан байна юм.

Обкомой пленумэй заабаринуудые бэелүүлхэ талаар тон харюусалгатай үе мүнөө ябажа байна. Ниитын малажал хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэбые һайнаар дүүргэхын тула малдаа үбһэ тэжээл элбэгээр бэлдэхэ шиидхэхы үе мүнөө эхилээ. Хүдөө ажахын культурануудай үндэр ургаса туйлахын түлөө тэмсэл үргэнөөр ябуулагдана.

Колхозно таряашадай ажалай болон политическэ дэбжэлтые толилжо, тэдэнэрэй хүсэл оролдолгые хүдөө ажахын урдахи гол асуудал шиидхэлгэдэ зорюулха гээшэ партийна организацинуудай уялга болоно. Тэрэнэй түлөө колхозуудай, МТС-үүд болон совхозуудта партийно-эмхидхэлэй, партийно-политическэ хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха шухала.

Агитаци гээшэ хаанашье, хэзээдэшье партийна гол хэрэгүүдэй нэгэн мүн гэжэ нүхэр Сталин һургана. Большевистскэ агитаци хадаа ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлгын, ниитэ зониие эмхидхэлгын, олониитэтэй партиин холбоо барисаае бэхижүүлгын шухалын шухала зүйл мүн.

Партийна организацинууд арад зоной дунда агитационно ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулха талаар нилээд дүй дүршэлтэй болонхой. Хаана энэ хүдэлмэри һайнаар табигданхайб, тэндэл ажалай амжалтанууд туйлагдадаг байһаниинь мэдээжэ. Мүнөө үбһэ хуряалгын харюусалгатай үеын ябажа байхада колхозникуудай дундахи агитационно-ниитын хүдэлмэриин удхашанар бүри ехэ болоо. Энэ хэрэгые зүбөөр ойлгоһон агитаторнууд олониитын дунда һайнаар хүдэлмэрилнэ. Республика доторнай эрхим агитаторнууд олон. Жэшээлхэдэ, Кударын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой агитатор нүхэр Ш. Ломбоцыреновой колхозникуудай дунда хүндэтэй хүн болонхой. Яахадааб гэхэдэ, энэ нүхэр бригадада ошохо, колхозникуудай һонирхоһон асуудалнуудаар һайнаар, ойлгосотойгоор хөөрэлдөө хэдэг, колхозой байдалһаа бодото баримтануудые абажа, зүбөөр хэрэглэдэг байна. Ниитын малажал хүгжөөхэ хэрэгтэ үбһэ тэжээл элбэгээр бэлдэхэ гээшэ хэды ехэ удхашанартайб, үнгэрэгшэ жэлэй алдуу дутуунуудые колхозникуудта энэ агитаторай шадамар бэрхээр ойлгуулһаниинь бодото хэрэг дээрэ харагдаба. Хөөрэлдөөндэ хабаадагшад тодорхой уялгануудые абаад, нүгөөдэ бригадынгаа гэшүүдые социалистическэ мүрысөөндэ уриба. Иимэл даа, аша үрэтэйгөөр агитаци хэхэ гээшэ.

Бичурын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой партийна организаци үбһэ хуряалгада ябаһан колхозникуудай дунда агитационно хүдэлмэри тэрэшэлэн һайнаар ябуулна. Олон зонтой участогууд бүхэндэнь улаан булангууд эмхидхэгдэнхэй. Тэндэнь газетэ, журналнууд саг соогоо асаргадана, хүгжэмэй инструментнүүд болон бусад хэрэгсэлнүүд бии, хүндэлэлэй доска, показательнуудай доска эмхидхэгдэнхэй. Агитаторнууд өөһэдынгөө участогуудта үдэр бүри ябажа, үбһэшэдэй дунда уласхоорондын болон дотоодын байдал тухай, дайнай хойто тээхи сталинска табанжэлэй түсэбэй дүүргэлтэ тухай, малажал хүгжөөхэ зорилгонууд тухай асуудалнуудаар хөөрэлдөө хэнэ. Колхоздонь ханын газетэ саг соогоо гаргагдана. Газетэдэнь түрүүшүүлэй жэшээтэ ажал, абаһан уялгануудай дүүргэлтын ябаса харуулагдана. Тэрэшэлэн дутуунууд шангаар шүүмжэлэгдэнэ. Урдахи зорилгоёо һайнаар ойлгоһон колхозникууд эрхим шанартай үбһэ тэжээл элбэгээр бэлдэхын түлөө үнэн зүрхэнһөө оролдоно. Жэшээлхэдэ, сенокосилкын машинист нүхэр И. Баженов часай графигай ёһоор хүдэлмэрилжэ, хоёр халаанай моридтойгоор үдэртөө 6,5 гектар нормын орондо 10 гаран гектар хүрэтэр сабшана.

Зүгөөр ажалшадай дунда агитационно-ниитын хүдэлмэри ябуулха хэрэг зарим газарта үшөөл муугаар табигдана. Зэдын аймагай Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхоздо агитационно хүдэлмэриин муугаар ябуулагдадаг тухай манай корреспондент бэшэнэ. Тэндэ элидхэл болон лекцинүүд, иланғаяа бурят хэлэн дээрэ тон үсөөнөөр хэгдэнэ. 14 агитаторнууд бии гэжэ тоологдодог аад, тэдэнь бодото дээрэ юумэ хэнэгүй. Колхозой парторганизациин секретарь нүхэр Будажапов агитаторнуудай хүдэлмэриие һайжаруулха тушаа һанаагаа табинагүй. Тус аймагай «Коммунизм» колхозой колхозникуудай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри баһал муугаар ябуулагдана. Холын гүүртэнүүд болон отарануудта ажалладаг малшадай дунда, үбһэ хуряалгада ябаһан колхозникуудай дунда агитаторнууд ямаршье хүдэлмэри хэнэгүй. Энэ колхозой, мүн Гэгээтын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой үбһэшэндэ газетэнүүд үбһэ хуряалгын эхилхэһээ хойшо абаашагдаагүй, харин правлени соогоо хэбтэнэ.

Хориин аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхоз дотор ниитэ-политическэ хүдэлмэри хэгдэнэгүй. Тэрэнэй эсэстэ тус колхоз малдаа үбһэ тэжээл бэлдэхэ талаар ехээр унжагайрна. Тогтоогдоһон графигынь дүүргэгдэнэгүй.

Ниитэ-политическэ хүдэлмэридэхи ехэхэн дутуунуудые усадхаха, хүдөөгэй бүхы хүн зоной дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулха, агитациин идейнэ хэмжээ болон аша үрые дээшэлүүлжэ, тэрэниие ажахын зорилгонуудтай нигта холбоотойгоор ябуулха гэжэ ВКП(б)-гэй обкомой V пленум партиин айкомуудһаа, партийна эхин организацинуудһаа эриһэн байха юм. Ниитэ-политическэ хүдэлмэри һайнаар ябуулһанай үндэһөөр социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхэ хэрэгтэй.

Олониитые хүмүүжүүлхэ зорилго амжалтатайгаар дүүргэхын тулада агитколлективүүдэй хүдэлмэри һайжаруулха, агитаторнуудта саг үргэлжэ заабари үгэхэ, партийна, советскэ эдэбхитэдые, хүдөө ажахын түрүүшүүлые, интеллигенциие агитационно хүдэлмэридэ олоор хабаадуулха шухала.

Ажалшадай дунда политическэ хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэ хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд жэшээ харуулха уялгатай. Тэдэнэр колхозникуудай дунда элидхэл саг үргэлжэ хэжэ байха ёһотой.

Хүдөөдэ ниитэ-политическэ хүдэлмэриие һайнаар ябуулжа, ниитын малажал хүгжөөхэ, үндэр ургаса туйлаха гээшэ партийна организацинуудай шухала зорилго мүн.

Тэжээл бэлдэлгэдэ бүхы хүсэө элсүүлэе

Ниитын хэрэгые хойшо татадаг түрүүлэгшэ

Манай орон дотор алибаа хүдэлмэриие механизацилхын тула ехэ анхарал табигдана. Тиихэдэ Мухаршэбэрэй аймагай Зандинай сомоной «Комсомол» колхозой түрүүлэгшэ Бадмацыренов антимеханизаторска һанал гарган, Суулгын МТС-эй тракторна сенокосилкануудые абахаяа арсаба.

«Тракторна сенокосилкын сабшаха ногооншье манай эндэ ургаагүй» гэжэ тэрэ һэнгэргүйгөөр мэдүүлһэн байна. Теэд, үнэндөө тиимэ аал? Бэшэ. Тракторна сенокосилкын сабшаха газар эндэ ехэ бии. Суулгын МТС энэ колхозтой баталһан договоройнгоо ёһоор 1000 шахуу гектар үбһэ сабшаха зэргэтэй. Тиигээд МТС-эй сенокосилкануудые бүрин хүсөөрнь ашаглахын тула зохистой услови хангахын орондо, нүхэр Бадмацыренов тэрэниие абахаһаа арсаһан байха юм. Гадна, Бадмацыренов болбол үбһэ хуряалгын простой машинануудые бултыень гаргаагүй, июлиин 8-най байдалаар оройдоо 6 гар хажууршад, 2 морин сенокосилкануудые гаргаһан байгаа. Ниитын адуу малдаа үбһэ тэжээл бэлдэхэлгэдэ иимээр хандаха гээшэ энэ хэрэгые сэхэ хойшо татаһан ябадал мүн.

Б. Дымбрылов.

Һанаа амар ябадалаа орхихо саг тулаа

ХОРИ. (**Телефоноор абтаба**). Үнгэрэгшэ жэлдэ Хориин аймагай колхозууд үбһэ тэжээл багаар бэлдэжэ, олон толгой мал үхүүлһэн ба турааһан байгаа. Нёдондонойнгоо алдууһаа тобшолол хэжэ, эндэхи колхозууд мүнөө жэлдэ тэжээл бэлдэхэлгые хэзээ хэзээнэйхиһээ һайнаар ябуулжа, үбэлжэлгын бүхы үе соо адуу малдаа бардам хүрэхэ үбһэ болон бусад тэжээл бэлдэхэхын түлөө тэмсэхэ ёһотой гэжэ хэндэшье мэдээжэ. Тиигэбэшье, мүнөө аймагай олонхи колхозууд үнөөхил һанаа амар зангаараа һууһаар, тэжээл бэлдэхэлгын кампаниие түрүүшын үдэрһөө таһалдуулжа байна.

ВКП(б)-гэй Хориин айком ба аймгүйсэдком үшөө июниин эхеэр набшаһата тэжээл бэлдэхэлгын ба силос даралгын график колхозуудта дамжуулһан байгаа. Тус графигай ёһоор июлиин 10 болотор 75 мянган центнер набшаһата тэжээл бэлдэхэгдэхэ ёһотой аад, энэ болзорто оройдоо 7993 центнер бэлдэхэгдэһэн байна. Аймагай колхозууд энэ хүдэлмэриие июниин 5-һаа эхилхэ ёһотой аад, аяар июлиин эхеэр захалһан байха юм. Тэрээнһээ гадна, ногооной ургасын муу байһан тула эндэхи колхозууд набшаһата тэжээл иланғаяа ехээр бэлдэхэ ёһотой байгаа бшуу. Теэд колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй һанаа амар һууханьбүри гайхалтай.

Иимэ болошогүй байдалай олонхи колхозуудта үзэгдэжэ байһаншье, аймагай хүдөө ажахын таһаг ямаршье хэмжээ абанагүй. Тэрээнһээ байтагай, тус таһагые даагша нүхэр Афанасьев, ВКП(б)-гэй айкомой түлөөлэгшэ нүхэр Борисов, «Гигант» колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Краснопеев, колхозой партийна организациин секретарь нүхэр Скворцов гэгшэд набшаһата тэжээл бэлдэхэлгые тоодоггүй ба «бидэндэ хэм гадна ехэ түсэб үгөө» гэжэ һэнгэргүйгөөр хөөрэлдэдэг байха юм. Хүтэлбэрилэгшэдэй иимэ гээгдэнги һанал бодол гаргажа байхада, хүдэлмэри дүүргэгдэхэ аал? Дүүргэгдэхэгүйнь мэдээжэ. Сталинай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Тренев), «Улаан Одон» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Гончиков), «Гигант» колхоз туд бүридөө 3—5 мянган центнер набша намаа бэлдэхэ байһан аад, өөдтэй юумэ хээгүй.

Тэрэшэлэн июлиин 10 болотор 1720 тонно силос дарагдаха байһан аад, аймаг дотор оройдоо 230 тонно дарагдаа. Аймагай 15 колхозуудай 9-ниинь силос даража үшөө эхилээдүй байһаар.

Зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд набшаһата тэжээл бэлдэхэһэн тухайгаа аймагай хүдөө ажахын таһагта худал мэдээ үгэжэ, гүрэниие ба өөрыгөө мэхэлэн, тон харша зан гаргадаг байба. Жэшээлхэдэ, Молотовой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Байбородин 860 центнер набшаһата тэжээл бэлдэхэгдээ гэжэ мэдээсэһэн байгаа. Тусхай комиссиин шалгажа үзэхэдэ, оройдоо 65 центнер набша намаа бэлдэхэгдэһэн байба.

Бүхы колхозуудтахи гол газарай сабшалан июлиин 1-һээ яһала сабшахаар болоһон байгаа. Тиигэбэшье, аймагай олонхи колхозууд үбһэ сабшалгые һаяхан лэ эхилжэ байна. Аймаг дотор хамта дээрээ сезон соо 33 мянган гектар газар сабшагдаха ёһотой һаа, июлиин 10 болотор оройдоо 469 га сабшагдаа. Жэшээнь, Ждановай, Калининай нэрэмжэтэ, «Родник» ба «Гигант» колхозууд миил 5—10 га сабшаһан байха юм.

Хүдэлмэри хэжэ шадаха колхозникууд үбһэ хуряалгын кампанида барандаа элсүүлэгдэнэгүй. «Путь Сталина» колхоздо мэнэ һая болотор үбһэ хуряалга дээрэ оройдоо 15 хүн хүдэлмэрилжэ байгаа. Молотовой, Ждановай нэрэмжэтэ, «Красный партизан» колхозуудай хүдэлмэри хэжэ шадаха колхозникуудай миил 20—30 процентнь үбһэ хуряалгада элсүүлэгдэнхэй.

Набшаһата тэжээл бэлдэхэлгэ болон силос даралгые тоодоггүй ябадалтай эрид тэмсэжэ, саашадаа үбһэ хуряалгые түргэн темптэйгээр ябуулха, ниитынгээ адуу малда бардам хүрэхэ тэжээл бэлдэхын түлөө большевистскээр хүдэлмэрилхэ саг болоо.

Д. Санжимитыпов,
«Б. М. үнэнэй» корреспондент.

Залуушуулай оролдосотой ажал

Ториин аймагай «Заветы Ильича» колхозой тэжээл бэлдэхэлгэдэ олон залуушуул хүдэлмэрилнэ. Эдээнэй олонхинь ажалай үндэр бүтээсэ туйлана. Нарын гэжэ участогта колхозно партийна организациин секретарь нүхэр Тугутовай хүтэлбэрилдэг залуушуулай бригада хүдэлмэрилдэг юм. Бригадын гэшүүд Ч. Чердонов, Н. Самсуев гэгшэд үдэр соогоо 5 центнер набшаһата тэжээл бэлдэхэхын орондо 7—8 центнер бэлдэхэнэ. Энэ бригадынхид бултадаа шахуу үдэрэйнгөө даалгабари дүүргэдэг.

Мүн Оёрой эхин һургуулиин һурагшанар энэ колхоздо ехэ туһаламжа хүргэнэ. Мүнөө 20 гаран һурагшанар ба пионернүүд набшаһата тэжээл бэлдэхэлгэдэ ябана. Һурагшанар Петр Синицин ба Борис Цыремпилов гэгшэд үдэрэйнгөө даалгабари 140 — 150 процент дүүргэнэ.

Нарынай участогта тэжээл бэлдэхэлгэдэ ябаһан колхозникуудай дунда ниитэ- политическэ хүдэлмэри муу бэшээр табигданхай, социалистическэ мүрысөөнэй дүн ходо гаргагдадаг. Мүнөө Тугутовай бригада түсэбһөө гадуур набшаһата тэжээл бэлдэхэжэ ябана.

Г. Чесанский.

Эмхитэйгээр эхилбэ

Хэжэнгын аймагай Доодо-Худанай сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Гомбоев) 20 звено эмхидхэжэ, үбһэ хуряалгада гаргаһан байна. Тиихэдэ хоёр тракторна, нэгэ самоходно агрегадууд хүдэлмэрилжэ захалаа. Гадна, олон гар хажууршад үбһэ сабшалгада табигдаа.

Эдэ бригаданууд Бахлайта гэжэ нютагта үбһэ сабшажа оробо. Түбхын түрүүндэ доро нуга газараа сабшажа, хуряажа байна. Бригада бүхэн ами аминдаа хүдэлмэрилжэ сабшаһан үбһөө хуряагаад, һүүлээрнь хоройлхо юм. Колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Гомбоев таряан ажалай бригадирта ажал эмхидхэлгэдэнь туһалалсана. Тракторна болон самоходно сенокосилкануудта халаанай машинистнуудтай дээрэһээ сагаа гээнэгүй, тэрэшэлэн морин сенокосилканууд һаадгүй ябуулагдана.

Гадна набшаһата тэжээл бэлдэхэлгэдэ тусгаар бригада ябана. Суглуулһан набшаһа мүшэрөө малай үбэлэй байра соо, һүүдэр газарта суглуулжа хатаана. Мүнөө 45 тонно набша намаа бэлдэхэгдээ.

М. Майоров.

Советскэ Союз дотор

Дагестанска АССР-тэ орооһото культурануудые нэлэнхыгээр хуряажа эхилээ. Манасска МТС-эй эрхим бригадануудай нэгэн — К. Шахакаевай хүтэлбэрилдэг 6-дахи бригада М. И. Калининай нэрэмжэтэ колхоздо таряа хуряалгада гараа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: К. Шахакаевай комбайн М. И. Калининай нэрэмжэтэ колхоздо орооһото таряа хуряажа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

БЕТОН ШАЛГАЖА ҮЗЭХЭ ПРИБОР

СТАЛИНО, июлиин 13. (ТАСС). Урда зүгэй научно-шэнжэлэлгын институдай филиал коммунизмын барилгада туһаламжа үзүүлнэ. Тэдэнэр «Сталинградгидростройдо» хэрэглэгдэхэ бетоной бүхэ бэхиие шалгадаг приборой чертеж эльгээбэ.

Энэ приборые техническэ наукануудай кандидат И. В. Вольф ба Н. Ф. Давыдов гэгшэд зохёоһон байна.

Тэрэ приборынь оройдоо найман килограмм хэмжээтэй ба бишыхан чемодан соо багтадаг юм.

Каналай барилгашадта овощь эльгээнэ

АШХАБАД, июлиин 13. (ТАСС). Туркменистанай колхозууд овощь ба фруктын баян ургаса ургуулаа. Главна Туркменскэ каналай трассые шэнжэлэгшэдтэ зорюулан овощьводууд һонгино, үгэрсэ, капуста ехээр эльгээнэ. Туркменскэ үрэ жэмэсэй трестын худалдаа наймаанай-бэлдэхэлэй база Кара-Кумда хүдэлмэрилжэ байгаа шэнжэлэгшэдтэ 11 тонно һонгино, 10 тонно үгэрсэ, ехэ капуста ба бусад овощьнуудые ашаалан ябуулба.

Шэнжэлэгшэдэй холын бригадануудта ба отрядуудта овощь самолёдоор эльгээнэ.

НЮТАГ БҮРИИН ҺОНИНУУД

★ Шэнэ ургасын таряа ашаһан суднонууд Днепр мүрэнөөр таһалгаряагүй һубарин ябана. Таряа түргөөр зөөхын түлөө мүрысөөн речникүүдэй дунда дэлгэрээ. Июлиин түрүүшын 10 үдэр соо шэнэ ургасын таряае нёдондо жэлэй энэ үеынхидэ орходоо нилээд ехээр зөөһэн байна.

* * *

★ Ошско областиин колхозууд тутова торгоной коконуудые бэлдэхэ түсэбөө Киргизи дотор түрүүлэн дүүргээ. Үнгэрһэн жэлэйхиһээ дунда зэргээр арбаад килограммаар үлүү ехэ коконууд (грены хайрсаг бүриһөө) гүрэндэ тушаагдаа.

* * *

★ К. А. Тимирязевай нэрэмжэтэ Московско хүдөө ажахын академиин агрономическа факультедэй бүлэг студентнүүд һуралсалһаа һамшангүйгөөр механикууд-комбайнернуудай курса дүүргэжэ гараба. Тэдэ студентнүүдэй заримаанинь Саратовска областиин колхозуудта ургаса хуряажа байна.

* * *

★ Литовско ССР-эй городууд ба тосхонуудһаа 100 багшанар Рига ерэбэ. Тэдэнэр Латвяар аян хэхэ юм. Мүн тэндэ Москвагай, Красноярскын, Читын, Краснодарай ба ороной бусад городуудай багшанар экскурсяар ерээд байна.

* * *

★ Литовско ССР-эй профсоюзна организацинууд санатори ба амаралтын гэрнүүдтэ ошохо путёвконуудые худалдан абаха ябадалдань хүдэлмэришэд ба албахаагшадта 7 миллион 600 мянган түхэриг һомолоо.

Модошодой амаралта

★ Энэ жэлдэ ороной курортнууд ба амаралтын гэрнүүдтэ марийска 300 шахуу модошод амарһан байна. Мүнөө республикын ой модоной промышленностиин олон хүдэлмэрилэгшэд амархаар ошобо.

Ленинград. «**Скороход**» фабрикын ухаалан зохёогшод ба рационализаторнууд техническэ прогрессэй түлөө тэмсэлдэ өдэбхитэйгээр хабаадана. Тэдэнэй дурадхалнуудые бэелүүлһэнэй ашаар хахад миллион түхэриг алмагдаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 60 гаран дурадхалнуудые оруулһан слесарь-механик А. Ф. Васильев ба электромеханик П. А. Архипов гэгшэд.

ТАСС-эй фотохронико.

Шэнэ фабрика

★ Вильнюстэ арһанай шэнэ фабрикын түрүүшын ээлжээн ашаглалгада оруулагдаа. Манай ороной хэгдэһэн ехэ бүтээсэтэ машинанууд цехүүд дотор нь тодхогдоо. Түрүүшын продукци бүтээн гаргагдаа.

Каховско ГЭС-тэ үгтэхэ компрессорнүүд

ЧИТА, июлиин 13. (ТАСС). Читинскэ электромеханическа заводой хабсаргалгын цехын коллектив Каховско ГЭС-эй барилгада зорюулагдаһан компрессорнэ нүүдэл хоёр станци хабсаргажа ба туршан шалгажа дүүргэбэ. Тус завод компрессорнэ үшөө хоёр станци һаядаа эльгээхэнь.

Барилгашадай захилые түргөөр дүүргэхэ гэжэ эрмэлзэн, цехын хүдэлмэришэд хабсаргалгын болзорые богонидхохын түлөө тэмсэнэ.

Һуралсалай шэнэ жэлдэ эрхимээр бэлэдхэхэ

Улан-Удын горсоведэй IV сессиһээ

Ажалшадай депутадуудай Улан-Удын городской Советэй сесси июлиин 13-да драматическа театрын байшан соо болобо. Сессиин түрүүлэгшээр депутат Д. Болсохоев, секретаряар депутат М. Андресюк гэгшэд һунгагдаа.

Сесси хадаа 1950—1951 онуудай һуралсалай жэлэй дүнгүүд ба һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэхэ зорилгонууд тухай, саг үргэлжын комиссинуудай хүдэлмэриин 1951 оной III кварталай хүдэлмэриин түсэбүүдые баталха тухай асуудалнуудые зүбшэн хэлсээ. Нэгэдэхи асуудалаар Улан-Удын горОНО-е даагша нүхэр Алимов элидхэл хэбэ.

Имагтал манай орон дотор эрдэм һураха, бүхы арга боломжонууд хүн бүхэндэ олгогдонхой. Сталинска Конституциин наран доро манай советскэ һургуулинууд асари ехэ амжалтануудые жэлһээ жэлдэ түйлана. Гансахан нёдондо жэлдэ Улан-Удэ городто мянга гаран һурагшадай һураха 3 шэнэ һургуули баригдаа гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ.

Энэ жэлдэ городой олохон һургуулинууд горьтой амжалта түйлаһан байна. Жэшээлхэдэ, басагадай № 2 дунда һургуулиин һурагшадай 90 процентнь, № 37 эхин һургуулиин —85 үлүүтэй процентнь һайнаар һураа. 10-дахи классуудые дүүргэһэн хүнүүдэй дундаһаа 9 хүбүүд, басагад алтан ба мүнгэн медальнуудаар шагнагдаа.

Гэбэшье, һуралсалай жэлдэ нилээд ехэ дутагдалнуудай бии байһаниинь сесси дээрэ элирүүлэгдэбэ. Депутадуудай ба сессидэ уригдаһан нүхэдэй дундаһаа үгэ хэлэгшэд һуралсалай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин гол дутагдалнууд, тэдэниие усадхаха хэмжээнүүд тухай, мүн һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэлэй ямараар ябуулагдажа байһан тухай элидхэлшэ тодорхойгоор хэлэжэ шадаагүй гэжэ шүүмжэлбэд.

Элидхэлэй энэ дутагдалые депутадууд ба бусад нүхэд өөһэдынгөө үгэнүүд соо элирүүлжэ, городой һургуулинуудта һуралсалай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин ямар байһан тухай дэлгэрэнгыгээр хэлэбэд.

№ 12 дунда һургуулиин, илангаяа 4-дэхи, 5-дахи ба 6-дахи классуудай һурагшадай успеваемость энэ жэлдэ муу байгаа. Энэнь һуралсалай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие зарим багшанарай һулаар табиһанһаа болоо гэжэ депутат Матвеев хэлэбэ.

Һуралсалай амжалтые гол түлэбтөө багшанар шиидхэдэг гээшэ. Марксизм-ленинизмын һургаалые, мүн өөрынгөө предмедые һайнаар мэдэдэг, педагогическа дүй дүршэлөө дээшэлүүлхын түлөө саг үргэлжэ тэмсэдэг багшанар заабол һайн амжалтануудые түйладаг юм гэжэ № 20 һургуулиин директор нүхэр Чебаков тон зүб тэмдэглээ.

ГорОНО, тэрэнэй методическа кабинет һургуулинуудта ба багшанарта һайнаар туһалдаггүй, һуралсалай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие хинан шалгажа байдаггүй, һургуулиин наһанай үхибүүдые бултыень һуралсалда хабаадуулха хэрэгтэ анхаралаа хандуулдаггүй байгаа гэжэ сесси дээрэ шүүмжэлэгдэбэ.

Һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэхэ тон шухала хэрэгые һургуулидаа түлишэ бэлэдхэлгээр хизааралдаг зарим һургуулинуудай хүтэлбэрилэгшэд мүн лэ хурса шүүмжэлэлдэ оробо.

Һургуули хадаа һуралсалай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулхатаяа хамта, һурагшадай түрэлхидтэй холбоо барисаагаа улам һайжаруулха ёһотой гэжэ сесси тэмдэглэбэ.

Энэ хэлсэгдэһэн асуудалаар дэлгэрэнгы шиидхэбэри баталан абаа.

Һүүлээрнь, саг үргэлжын комиссинуудай хүдэлмэриин 1951 оной III кварталай түсэбүүд баталагдаһан байна.

Зүүн-Сибириин түмэр замай магистралиин Улан-Удын отделениин олон гэшүүд эдэ үдэрнүүдтэ ехэ дэбжэлтэтэйгээр ажаллажа байна. Юуб гэхэдэ, ССР Союзай Верховно Советэй Президиумэй Указаар правительственнэ дээдэ шагнал — СССР-эй орденууд ба медальнуудаар тус коллективэй бүлэг хүдэлмэрилэгшэд түмэр зам дээрэ үни удаан саг соо шэн зоригтойгоор ажаллаһанайнгаа түлөө шагнагдаа. Хамта дээрэ 1100 үлүүтэй хүн энэ үндэр шагналда хүртөө.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) Ленинэй орденуудаар шагнагдаһан станциин ахалагша стрелочник В. Мещеряков, № 20591 паровозой ахалагша машинист С. Асеев, «Шэн габьяагай түлөө» медаляар шагнагдаһан поездын диспетчер А. Шилак, Ленинэй орденуудаар шагнагдаһан № 10123 паровозой ахалагша машинист С. Степанов, ашаглалгын таһагай начальник В. Карелин, түмэр замай 4-дэхи отделениин дежурна А. Бурдин гэгшэд байна.

З. Веснинагай фото.

Түмэрзамшадай Бүхэсоюзна үдэртэ

Паровоз бүтээгшэдэй амжалта

Манай республикын омогорхол — Ленинэй орденто паровозовагонно заводой коллектив үшөө нэгэ илалта түйлаба. Завод болбол хахад жэлэйнгээ программые бүхы показательнуудаар үлүүлэн дүүргэө. Тиигээд, түсэбһөө гадуур хэдэн шэнэ паровоз үйлэдбэрилэн гаргажа, Эхэ орондоо бэлэглэбэ.

Заводой командна составай зүблөөн боложо, үнгэрэгшэ хахад жэлэй хүдэлмэриин дүнгүүд ба хоёрдохи хахадай зорилгонууд тухай асуудалые зүбшэн хэлсээд, социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухайда онсо анхарал табиһан байна. Юуб гэхэдэ, социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлһэн бригаданууд, цехүүд ехэ амжалтануудые түйлана. Энээниие шэрэм шудхалгын цехын (начальнигынь нүхэр Вахрушкин) хүдэлмэри элитээр гэршэлнэ.

Социалистическэ мүрысөөндэ энэ цехынхид барандаа ороод, ехэ амжалтануудые түйлаа. Тус цех социалистическэ мүрысөөндэ бүхы завод соогоо түрүү һуури эзэлээ. Эндэ халаанайнгаа даалгабари дүүргэдэггүй нэгэшье хүдэлмэришэн байхагүй. Хүдэлмэриһөө гээгдэхэ, ажалай жаяг заршам эбдэхэ ябадал эсэслэн усадхагдаа. Ажалай үндэр бүтээсэ түйладаг стахановецуудай тоо тус цехтэ һара бүри олошорно.

Социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, хахад жэлэйнгээ программые бага зэргэ үлүүлээбди. Теэд энэмнай түрүүшын алхам гээшэ, заводнай бүхы дээрээ үшөөл хүсэд һайнаар хүдэлмэрилнэгүй гэжэ тус зүблөөн зүб тэмдэглээ.

Түмэрзамшадай Бүхэсоюзна Үдэрэй хүндэлэлдэ мүнөө тус заводой хүдэлмэришэд дээшэлүүлэгдэһэн социалистическэ уялгануудые абаад, эршээ зангидан ажаллажа байна. Гансахан июль һара соо хоёр паровоз, дүрбэн вагон түсэбһөө гадуур бүтээн гаргаха, комплексно ёһоор арбилалта хэһэн материалаараа үшөө нэгэ паровоз түсэбһөө гадуур заһабарилха уялга абаа.

Заводой ажахын, партийна ба профсоюзна организацинууд паровоз бүтээгшэдэй дунда социалистическэ мүрысөөе бүри үргэдхэхэ, стахановецуудай түрүү методые үйлэдбэри дээрэ нэбтэрүүлэн, бүгэдын шадабари болгохын түлөө эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри хэжэ эхилээ. Тиимэһээ заводой коллектив жэлэй хоёрдохи хахадта мүн лэ эрхим амжалтануудые түйлаха бэзэ гэжэ найдагдана.

Г. Бадмаев.

Юунэй түлөө салин абанаб?

Модо урадхуулга түлэг дундаа ябуулагдажа байна. Энэ шухала хүдэлмэридэ бэлэдхэлэй ехэхэн хүдэлмэри хэгдээ. Ажахын организацинуудтай хамта партийна ба профсоюзна организацинууд мүн лэ ехэ хүдэлмэри хэһэн байна.

Олон тооной коммунистнууд, профсоюзна эдэбхитэд, комсомолецууд, агитаторнууд модо урадхуулгын шиидхэхы участогуудта табигдаа. Модо урадхуулагшадай ажабайдалые, материальна эрилтые һайжаруулха горьтойхон хүдэлмэри хэгдэһэн байна.

Тиигэбэшье, модо урадхуулгын Дээдэ-Удын участогта (начальнигынь нүхэр Морозов, парторгнь нүхэр Собенников, профсоюзай цеховой комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Шарагонов) модо урадхуулга хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Энэ юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, тус участогай хүтэлбэрилэгшэд модошодой ажалые зүбөөр табинагүй, тэдэнэй дунда социалистическэ мүрысөө эмхидхэнэгүй.

Социалистическэ мүрысөөн тухай асуудал хамтын суглаан дээрэ нэгэшье удаа зүбшэн хэлсээгүй ба мүрысөөнэй дүнгүүдыешье гарганагүй. Тус участогта агитационно-ойлгуулламжын хүдэлмэри тиимэ гэшэгүй һулаар табигданхай юм. Профсоюзай цеховой комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Шарагонов аюулгүйн техникые сахиха мастерай туһалагшын салин абаад, һанаа амархан гэртээ хэбтэжэ байдаг юм.

Мүн тэрэшэлэн модо урадхуулгын Онохойн рейддэ (партгруппоргнь нүхэр Добролюбов) иимэрхүү байдалтай. Социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдые саг соонь гаргаха, тэрээндэ түрүү һуури эзэлэгшэдые урмашуулха гэхэ мэтын эмхидхэлэй хүдэлмэри оройдоошье хэгдэдэггүй байха юм. Мүн ханын газетэ, «дайшалхы хуудаһануудые» гаргахаяа болишоо.

А. Афанасьев.

Үнэн сэхэ ажалай үрэ

Сигнализациин ба хэлхээ холбооной Танхойн околоткынхид Мысовая станцида эгээн түрүү зэргын гэжэ тоологдодог юм. Тус околоткын ажахынь зуугаад гаран километртэ татагдаһан проводатай телефонно-телеграфна хоёр станцинуудһаа бүридэнэ. Энэ—томохон ба орёо онъһон технигтэй ажахы мүн.

Эдэ бүгэдые саг үргэлжэ наринаар харууһалжа байха хүндэтэй уялга тус коллективтэ даалгагданхай. Тиихэдэ, хэлхээ холбоонойнь лини уулатай, ой тайга соогуур татагданхай юм. Тус коллективэй гэшүүд гүрэнэй энэ зөөридэ социалистическэ ёһоор хандан, тэдэниие жэлэй дүрбэн сагта таһалгаряагүйгөөр хүдэлмэрилүүлнэ. Коллективэй бүхы гэшүүд мүрысөөндэ ороходоо, юрэл хүдэлмэреэ һайжаруулха тухай бэшэ, харин үнэтэ бүхы түхеэрэлгэнүүдтээ социалистическэ ёһоор хандаха уялгануудые абаад, тэрэнээ эршэмтэйгээр дүүргэнэ. Зунай аяма халууншье сагта, үбэлэй шэрүүн хүйтэн үедэшье электромонтёр П. Леонтьев ба монтер Е. Курмаев гэгшэд эндэхи хэлхээ холбооной аппарадуудые имагта һайнаар хүдэлмэрилүүлдэг юм.

Эдэ хоёр патриодуудай шэн зоригто ажал хэдэн дахин олониитээр тэмдэглэгдээ. Тэдэнэр үнэтэ шанда ба нюурай баясхаланда хүртэһэн байна. Тиихэдэ нүхэр Пётр Леонтьев түмэр зам дээрэ удаан сагта һайнаар хүдэлмэрилһэнэйнгөө түлөө СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указаар «Шэн габьяагай түлөө» медаляар һаяхан шагнагдаһан байна.

Д. Обухов.

Манай МТС таряа хуряалгада иигэжэ бэлэдхэнэ

Үнгэрэгшэ жэлдэ Бесскорбненско МТС-эй харьяата колхозууд намарай шэниисын бүхы талмайн га бүриһөө 120 пүүд ургаса хуряаһан, гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэһэн, хүрэнгын ба фуражна таряа хааһан, малдаа садхалан үбэлжэлгэ хангаһан байна. Тэрээнтэй хамта колхознигуудай ажалта үдэрэй үнэ нилээд дээшэлһэн байха юм.

Хуряалгын ба таряа тушаалгын бригадануудта хэрэглэгдэдэг поточно метод иимэ амжалта түйлаха хэрэгтэ ехэхэн үүргэ дүүргээ. Таряа хуряалга, соломо, михиинэ суглуулга, таряа сэбэрлэлгэ ба соломын узуурта лущени хэлгэ — хүдэлмэриин эдэ бүхы комплекс хадаа комбайнаар хуряагдаһан бүхы талмай дээрэ тэрэ үдэртөөл дүүргэгдэдэг байгаа.

Комбайнова хуряалгын һүүлээр соломо, михиинэ суглуулхада малынь бүдүүн тэжээлээр, дэбисхэрээр дүүрэн хангагдадаг ба хуряагдаһан талмай дээрэ хаһа болзор соогоо намарай пар хахалагдадаг байна. Тэрээнэй ашаар колхозууд 1951 оной хабарай таряалые эрхим болзорто дүүргэһэн ба тэрээнһээ гадна намарай пар дээрэ модо тариха жэлэйнгээ түсэбые дүүргэһэн байна.

1950 оной намар хаһа саг соогоо таригдаһан намарай шэниисэ, тэрэшэлэн энэ жэлдэ таригдаһан хабарай таряан үндэр ургаса үгэхэ хараатай. Таряанай ургасын тон һайн байһан тула хуряалгань урдынхиһаа 2—3 недели урид эхилхэ байна.

«Хуряалга сезонно хэрэг мүн, тэрэ болбол хүлеэхэ дурагүй юм. Саг соонь хуряагаа һаа — шүүхэш, хуряалгадаа хожомдоо һаа— алдахаш». Нүхэр Сталинай энэ заабариие хүтэлбэри болгон, механизаторнууд тарянажалай бригадануудай колхознигуудтай хамта орооһото культурануудай хуряалгые хүдэлмэриин 15 үдэр соо поточно методээр — соломо ба михииные нэгэ доро суглуулга, сомолготойгоор, таряа сэбэрлэлгэ болон соломын узуурта лущени хэлгэтэйгээр үнгэргэхэ гэжэ шиидээ. Хуряалгые иигэжэ эмхидхэлгэ хадаа эмхитэй гуримтайгаар ажаллахые, хүдэлмэринүүдые удаа удаалуулан таһалдалгүйгөөр, часай графигаар дүүргэхые колхознигууд болон механизаторнуудһаа эрэхэ байна.

Комбайнуудай үндэр бүтээсэ, ургаса хуряалгые богони болзор соо, гээлтэгүйгөөр үнгэргэхэ ябадал хангаха бэлэдхэлэй хэмжээ ябуулганууд түрүү комбайнернуудай дүй дүршэлэй үндэһөөр бэелүүлэгдээ.

Комбайнова агрегадуудай ябаха маршрудууд зохёогдоһон ба комбайнернууд өөһэдынгөө участогуудые тушаажа абаһан байна.

Тогуудай байха газарнууд тодорхойлогдоһон, тэрээнтэй таарал-дуулан таряа буулгаха магистральнууд хараалагдаһан байха юм. Бригаданууд тогуудаа таряа абалгада бэлэдхэжэ дүүргүүтэй байна.

Тойролгодо бага саг гаргашалхын ба эгсэ тойролгонуудта комбайнуудай эбдэрхэгүйн тула таряанай талмайн углуунууд сабшагдаха юм. Комбайнуудай бункернууд ябууд дундань һуллагдана.

Комбайнова бүхы агрегадууд һүниин сагта хүдэлмэрилхын тула электрын гэрэлээр хангагданхай.

Һаадгүйгөөр заправка хэхын тулада комбайнуудта уһанай нэмэлтэ багууд тодхогдоо.

Комбайнова агрегадуудай экипажнууд техническэ харууһалга хэхэ гуримтай танилсанхай.

Хуряалгын агрегадууд часай графигаар хүдэлмэрилхэ юм. Энэ хадаа «Коммунар» ба самоходно комбайнуудай ажалай бүтээсые дунда зэргээр сүүдхэдээ 20—25 гектар хүрэтэр, «Сталинец» комбайнуудай ажалай бүтээсые 25—30 гектар хүрэтэр дээшэлүүлхэ арга боломжо олгохо байна.

Часай графигаар хүдэлмэрилгэ хадаа 10000 гектар таряанай талмайе хүдэлмэриин 15 үдэр соо хуряаха ябадал хангаха юм.

Соломын узуурта лущени комбайнуудай агрегадта оруулагдаһан лущильнигуудаар гү, али амяараа хэгдэхэ, тиихэдээ хуряалгын һүүлээр заабол тэрэ сүүдхэ соогоо хэгдэхэ байна.

Соломын бухалнуудые һурининүүдтэ шэрэхын тула тракторна 12 бригаданууд барандаа тросово волокушануудаар хангагданхай. Энэ хадаа бүхы соломые нэгэ үдэр соо хуряаха арга олгохо байна. Соломо ба михиинэ сомолгодо блогууд хэрэглэгдэхэ.

Таряа сэбэрлэхын тула хоёр тогуудта 20 мориной хүсэтэй стационарна двигательтэй электростанцинууд тодхогдохо. Таряа сэбэрлэлгын машинануудай моторнуудта, мүн түхэреэн сүүдхэ соо ажаллахынь тула тогуудта эдэ двигательнүүд электрын гэрэл үгэхэ юм. Дүрбэн тогуудта «ОС—3», «ОС—1» гэжэ таряа сэбэрлэлгын машинануудые, тэрээнтэй хамта колхозуудай веялкэнүүд, сортировконууд болон триернүүдые хүдэлгэхэ хамтын привод тааруулагдаха байна. Энэ группын машинануудые «Универсал» тракторнууд хүдэлгэхэ, тэрээнтэй хамта тогуудые электрын гэрэлээр хангаха юм. Гурбан тогуудта таряа сэбэрлэлгэдэ тааруулагдаһан паромолотилканууд, мүн лэ гурбан тогуудта үндэр бүтээсэтэй зернопультанууд хүдэлмэрилхэ. Тэдээнэй хоёрыень МТС-эй мастерскойн хүдэлмэришэд бүтээгээ. Тиимэһээ полевой бүхы тогуудта таряа сэбэрлэлгэ механизацилагдаха байна. Энэ хадаа сүүдхэ соо сохигдоһон бүхы таряа (1400 тонно тухай) сэбэрлэхэ ябадал хангаха юм.

Ток бүхэндэ 2,5 метр үндэртэй столбнуудта 3—5 тонно таряа багтааха модон бункер зохёогдохо. Энээн соохи таряан өөрынгөө урадхалаар автомашинануудта ашагдаха байна. Тиихэдэ центнер таряа багтааха хайрсаг үргэхэ тусхай түхеэрэлгын туһаламжаар бункер соо таряан хэгдэхэ, хоёр ток дээрэ мүн иимэ зорилготойгоор зернопогрузчигууд тодхогдожо байна. Эдэ түхеэрэлгэнүүд болон механизмуудай ашаар таряа ашалгада 5—6 дахин бага хүсэн хэрэглэгдэхэ, автомашинануудай һаадгүй хүдэлмэрилдэг болохо тула элеватор болон колхозуудай складуудта таряа зөөлгэ хурдадхагдаха байна.

Бороотой үдэр хүдэлмэрилхын ба таряагаа борооһоо хамгаалхын тула полевой тогуудта хушалтатай юһэн байрануудһаа гадна, туд бүридөө 100 тонно таряа багтааха 12 нэмэлтэ һарабша сарайнууд баригдажа байнхай.

Таряанай гээлтэтэй тэмсэхэ зорилгоор тарянажалай бригаданууд ургасын эдеэшэхые наринаар хаража, таряа хуряалгые түүбэрилэн эхилхэ юм. Бүхы комбайнууд колосуудые тармаха тармуурнуудтай ба зерноуловительнуудтай.

Комбайнууд ба хуряалгын бусад машинанууд полидо абаашагданхай.

Комбайнова агрегадта, ток дээрэ, транспортна бригадада болон бусад хүдэлмэридэ ажаллаха хүн бүхэн өөрынгөө хүдэлмэриин байрые, өөрынгөө уялгые мэдэнэ.

МТС болон колхозуудай резервнүүдые дүүрэнээр ашаглахын түлөө, баян ургасаяа хаһа сагтань, гээлтэгүйгөөр хуряахын тула жэшээтэ һайнаар бэлэдхэхын түлөө, гүрэндэ таряа тушаалгаяа болзорһоо урид дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөн МТС-тэ эмхидхэгдэнхэй.

Н. Борщаков,
Краснодарска хизаарай Бесскорбненско МТС-эй директорые политическэ талаарнь орлогшо.

Ёһо тэдыгээр хүтэлбэрилгы [illegible] хойшолонгууд

Хүдөөгэй зоной дунда куль[illegible]но-гэгээрэлэй хүдэлмэри саг [illegible]гэлжэ үргэнөөр ябуулха гээшэ [illegible]хэн удхашанартай. Гэбэшье, [illegible]риин аймагай культурно-гэгэ[illegible]лэй зарим эмхи зургаанууд энэ [illegible]рилгоёо хангалтагүйгөөр дүү[illegible]нэ. Жэшээнь, аймцентрын ку[illegible]рын байшан ехэнхи ажал-яб[illegible]гаяа гансал танца үнгэргэл[illegible] хизаарлажархина. Тэндэ һү[illegible] хоёр һарын туршада уранһайха[illegible] самодеятельностиин хүсөөр [illegible]гэшье зүжэг наадан табигдаа[illegible]. Мүн лекци, элидхэлшье унша[illegible]нагүй шахуу.

Арад зоной дунда лекцио[illegible] пропаганда муугаар эмхидхэг[illegible]хэй. Илангаяа бурят-монгол хэ[illegible] дээрэ лекци үсөөн уншагд[illegible]. Культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэр[illegible] таһагай лекторскэ группань [illegible] хүнһөө бүридэнхэй. Тэдэнэй о[illegible]хинь үнинэй лекци, элидхэл хэ[illegible] болишонхой. Краснопартизан[illegible], Тарбагатайн, Дээдэ-Курбын б[illegible]сад зарим хүдөөгэй лектори[illegible] РСФСР-эй ба БМАССР-эй В[illegible]ховно Советүүдтэ һунгаһан [illegible]галтануудһаа хойшо хүдэлм[illegible] болюулжархёо.

Молотовой нэрэмжэтэ томод[illegible]доһон колхоз клубгүй юм. ВКП[illegible]гэй обкомой V пленум бол[illegible] 1951—1952 онуудта колхоз бү[illegible]лэ клуб, библиотекэ байгуулха [illegible]жэ тогтооһон байна. Теэд, тус [illegible]хозой түрүүлэгшэ нүхэр П. Ба[illegible]родин ба партийна эхин орг[illegible]зациин секретарь нүхэр Г. Ба[illegible]родин гэгшэд колхозоо клуб[illegible] болгохые оролдоногүй. Мүн бу[illegible] зарим колхозуудай клубууд [illegible] сагай хаалтатай байдаг.

«Улаан Одон», «Гигант» кол[illegible]зууд ба Үдын МТС мүнөө боло[illegible] радиофикацилагдаадүй. Колхоз[illegible]дай малажалай гүүртэнүүд, таря[illegible] ажалай бригаданууд дээгүүр [illegible]диоприемнигууд олон бии. П[illegible]нигүй дээрэһээ 20 шахуу рад[illegible] приемнигүүд хүдэлмэрилнэг[illegible].

Холын гүүртэнүүдэй малшад [illegible] сагай кино харанагүй. Жэшээ[illegible] «Родина» колхозой Мунгут г[illegible] газарта ажаһуудаг хонишод а[illegible] 3 жэлэй туршада нэгэшье ки[illegible] хараагүй.

Аймсоведэй гүйсэдкомой ку[illegible]турно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин [illegible]һагые даагша нүхэр Баинов хү[illegible] нютагуудаар гаража, клубууд[illegible] уншалгын байшангуудай, библ[illegible]текэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдт[illegible] туһалнагүй.

Б. Намжилов.

Лекци ба хөөрэлдөөнүүд

Республиканска лекционно б[illegible]ниитэ политическэ ба культур[illegible] гэгээрэлэй хүдэлмэриие ажалш[illegible]дай дунда үргэнөөр нэбтэрүүлд[illegible]. Тус бюро 7 хүнһөө бүридэһэн аг[illegible] бригада эмхидхэжэ, Байкалай з[illegible]гаһашадта эльгээбэ.

Агитбригада болбол загаһа б[illegible]рилгын бригадануудаар ябаж[illegible] концертнүүдые харуулха, лекци у[illegible]шаха, хөөрэлдөө үнгэргэхэ, «да[illegible]шалхы хуудаһануудые» ба хан[illegible] газетэнүүдые гаргалгадань загаһ[illegible]шадта туһалха юм. Тус бригад[illegible] лекторнүүд Сталинска шангай ла[illegible]реадууд Чаковскиин — «Манай[illegible] үглөөгүүр болонхой», Закруткин[illegible] — «Тамардаг станица» гэжэ [illegible]муудаар лекцинүүдые уншаха б[illegible]на. Лектор Данри Хилтух[illegible] өөрынгөө шүлэгүүдые, Л. Вульф[illegible]вич «Коммунизмын агууехэ бари[illegible]ганууд» гэһэн темэтэй лекцин[illegible]дые уншаха байна. Бригадын[illegible] хамта 35 лекцинүүдые уншаха, [illegible] концертнүүдые табиха юм.

Тиихэдэ бюрогой 3 лекторнү[illegible] түмэр замай станцинуудаар ябаж[illegible] лекцинүүдые уншахаяа һаяшага[illegible] гарахань. Тэндэ физико-математ[illegible]ческа наукануудай кандидат нүх[illegible] Иванов «Реактивна двигательнүү[illegible] ба атом доторхи энерги», лект[illegible] Семиусов — «Зүүдэн ба зүүдэ х[illegible]ралга», «Хүнэй наһа утадхаха проб[illegible]лемэнүүд», Басаев — «Корея т[illegible]хай» гэһэн темэнүүдээр лекцинү[illegible]дые уншаха байна.

Н. Бадмацыренова.

Шанарай түлөө тэмсэл

Мысовая станциин № 1 коло[illegible]нын бухгалтер нүхэр Кыштымо[illegible] гэгшэ хүдэлмэриин үдэрэй дүүр[illegible]хэтэй хамта, сэхэ околотко дээр[illegible] ошожо, хүдэлмэришэ бүхэнэй үдэр[illegible]төө хэһэн хүдэлмэриин дүнг[illegible] һайтар тооложо гаргаад, мүры[illegible]сөөндэ түрүүлэгшэдые показат[illegible]лиин доскада бэшэдэг юм. Тиих[illegible]дээ, бүтээһээ хүдэлмэриин шана[illegible] тухай онсо анхаралаа табида[illegible] байна.

Тиимэһээ, хүн бүхэн гансаха[illegible] тоо намнаад, хүдэлмэрээ хизаар[illegible]ладаггүй, харин шанар тухай шан[illegible]га тэмсэл хэдэг болонхой.

Зам заһабарилагшад нүхэд Ча[illegible]рипов, Шакиров, Вершинников, Лузнинке, Останин гэгшэд үдэр бүри 2—2,5 нормо дүүргэжэ, социалистическэ мүрысөөндэ түрүүл[illegible]һэнэйнгээ түлөө показателиин доскада бэшэгдэһэн байгаа.

Н. Святогор.

Хүдөө ажахын ба малажалай продуктнуудые болзор соонь бэлэдхэжэ дүүргэхэ

Республикын бэлэдхэлэй органуудай хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөнһөө

Республикын бэлэдхэлэй организацинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй хоёр зүблөөн һаяшаг Улан-Удэ городто болоо. Хүдөө ажахын продуктнуудые 1951 ондо бэлэдхэхэ тухай ба тэрэниие тушаан абаха материально-техническэ базануудые хангаха зорилго тухай асуудал түрүүшынь зүблөөн дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ.

Энэ асуудалаар СССР-эй бэлэдхэлэй Министерствын БМАССР-тэхи түлөөлэгшэ, бэлэдхэлэй албанай ахалагша советник нүхэр Мясников элидхэл хэһэн байна.

— Хүдөө ажахыда гүрэнэй зүгһөө туйлай ехэ туһаламжа үзүүлһэнэй ба колхозуудай, машинно-тракторна станцинуудай болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй ажалай үндэр эдэбхиин ашаар,— гэжэ нүхэр Мясников хэлэнэ, — дайнай хойшолонгуул усадхагдаһан ба хүдөө ажахые хүгжөөлгөөр хүсэтэ шэнэ дэбжэлтэ туйлагдаһан байха юм.

Таряа тушаалгые амжалтатайгаар дүүргэхэ ба бэлэдхэгдэһэн таряае гээлтэ хоролтогүйгөөр хадагалхын тула материально-техническэ базануудые болзор соонь, һайн шанартайгаар бэлэн болгохо шухала.

Теэд, техническэ базануудые бэлэдхэхэ тухай правительствын тогтоолые манай республикын бэлэдхэлэй органууд хангалтагүйгөөр дүүргэжэ байнад. Олонхи пунктнуудай директорнүүд недонлонойнгоо алдууһаа һургаал абаагүй байха юм.

Хартаабха ба овощь тушаан абалгые бэлэдхэл һайнтайгаар угтаха хэрэгтэй. Гэбэшье, эдэ продуктнуудые бэлэдхэдэг Бурмонкоопсоюзай базануудынь хүсэд бэлэн болгогдоогүй. Хартаабха ба овощь тушаан абаха пунктнууд августын 15 хүрэтэр бэлэн болгогдоод, түхэреэн сүүдхэ соо хүдэлмэрилхэ ёһотой.

Хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэхэ 1951 оной түсэб дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ хэмжээнүүдые эртээнһээ абажа, эдэ шухала кампанинуудые болзор соонь хангаха зорилго бэлэдхэлэй организацинуудай урда табигдана.

Элидхэл тушаа 30 гаран хүн үгэ хэлээ. Тэдэнэр уполминзагай, «Востокзаготзерногой», «Главзаготсортзерногой» болон пунктнуудай хүдэлмэридэхи дутуу дундануудые элирүүлэн, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл хэһэн байна. Тиихэдээ техническэ базануудые бэлэдхэлгын ябаса тухай, таряа тушаалгаяа болзорһоонь урда дүүргэхэ тухайда хэлэбэд. Бэлэдхэлэй Министерствын Сэлэнгын аймагтахи түлөөлэгшэ нүхэр Сюсин колхозууд кондиционнобэшэ таряа өөжэ, үлүү ябадал гаргана гэжэ тэмдэглээ.—Ганзуринска пункт ошохо харгыгаар таряа зөөхын арагагүй, ехэ аюултай болонхой. Энээниие мэдэжэ байгаад, республиканска конторо ямаршье хэмжээ абанагүй. Таряа зөөдэг шоферууд ба колхознигуудай орохо культурна байра тухай асуудал табигданагүй, — гэжэ Тарбагатайн аймагтахи түлөөлэгшэ нүхэр Быков тэмдэглэбэ. Суулгын пунктын директор нүхэр Иванов пунктаяа хэр зэргээр бэлэдхэжэ байһан тухайдаа хэлэбэ. Зүблөөнэй түгэсхэл дээрэ ВКП(б)-гэй обкомой секретарь нүхэр Кашников үгэ хэлэжэ, гүрэндөө таряа тушааха түсэб дүүргэлгэ тухай бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй урда байһан зорилгонуудые заагаа.

Малажалай продуктнуудые тушаалга ба бэлэдхэлэй органуудай хүдэлмэрилэгшэдэй зорилгонууд тухай асуудал хоёрдохи зүблөөн дээрэ хэлсэгдээ.

Ойрын гурбан жэл соо мяха, сало, һү, тоһо, үндэгэ, арһа, нооһо болон бусад продуктнууд 1,5—2 дахин арбидхагдаха ёһотой гэжэ ВКП(б)-гэй ЦК-гэй ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол соо хэлэгдэһэн байгаа.

Тус тогтоолые гүйсэдхэлгэдэ бэлэдхэлэй хүдэлмэреэр манай республика зарим хэды амжалтануудые туйлаһан юм. Хориин, Кабанскын, Прибайкальска, Байкало-Кударын ба бусад аймагууд үнгэрэгшэ 2 жэл соо гүрэнэй бэлэдхэлэй түсэбые дүүргэһэн ба үлүүлэн дүүргэһэн байна. Гэбэшье, түсэбөө жэлһээ жэлдэ гүйсэдхэдэггүй аймагууд бии. Энэ хадаа Хэжэнгын, Мухаршэбэрэй, Курумканай, Кударын, Бичурын ба бусад аймагуудта хамаадана. Тус аймагууд түрүүшүүлэй саана халхалагдаад, республикын бухы показателиие доошонь оруулдаг байха юм. Энээнһээ боложо, байгша оной түрүүшын хахадай түсэб хангалтагүйгөөр дүүргэгдээ. Эдэ аймагуудай бэлэдхэлэй организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд хүдэлмэреэ шэнэдхэн табижа шадаагүй байһаар.

Нооһо тушаалга ажахын ехэ удхашанартай хэмжээ-ябуулга мүн. Гэхэ зуура, хониной нооһо хайшалха, тушааха талаар энэ жэлдэшье зарим дутагдалнууд ба алдуунууд гаргагдаһан байна. Колхозууд ба совхозуудта хониной нооһо хайшалалга шанар муутайгаар үнгэргэгдөө. Энэ хүдэлмэридэ фермын хүдэлмэрилэгшэд булта хабаадуулагдаагүй. Зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд «хүнүүд дутамаг» гэжэ шалтагаан дурдаад, хонидоо саг соонь хайшалаагүй ба мүн ямаанай хөөбэр һамналгые хэрэгсээгээгүй байба. Колхознигуудай хубиинь хонидой нооһо суглуулгые «Заготживсырьегой» аймагуудай конторонуудай агентнууд муугаар эмхидхэһэн байха юм. Жэшээлхэдэ, Тарбагатайн аймагай Сталинай, Молотовой нэрэмжэтэ, «Гигант», «Искра» колхозуудай гэшүүдэй хубиин хонидой нооһо мүнөө хүрэтэр суглуулагдаадүй.

Гадна, «Заготживсырьегой» республиканска конторо нооһо тушаан абалгада бэлэн болоогүй байшоо. «Заготживсырьегой» зарим конторонуудай техническэ база, складууд, шэгнүүрнүүд гэхэ мэтэнь бэлэн бэшэ байгаад, колхозуудай нооһоёо тушааха гэжэ ерэхэдэ һаатуулдаг гү, али гэдэргэнь буцаадаг ябадал үзэгдэһэн байна.

Республикын колхозуудта хонидой нооһо хайшалалгые шалгахада, шанар муутай байба. Тарбагатайн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой 900 хонидые дахин хайшалхада 320 килограмм нооһон, Хэжэнгын аймагай Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой 800 хонинһоо 258 килограмм нооһон абтаа. Энэ хадаа хониной нооһо хайшалалгада харюусалгагүйгөөр хандаһанай гэршэ мүн.

«Заготживсырьегой» агентнууд малай арһа тушаан абалгада ханаггүйгөөр ханданад. Колхозуудай гү, али колхознигуудай үүсэлһэн малайнь арһан удаан саг соо тушаагдангүй байжа гэмтэдэг гү, али элдэгдэшэдэг ушарнууд үзэгдэнэ, —гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ.

Һү тушаалга хангалтагүй байһаар. Июлиин 20-ой байдалаар, һү тушаалга республика дотор миил 22,3 процент дүүргэглээ. Илангаяа Мухаршэбэрэй, Хэжэнгын, Курумканай аймагууд һү тушаалгые зүндэнь табяа. Хэжэнгын, Мухаршэбэрэй, Тарбагатайн аймагуудай колхозууд ехэ һү үгэдэг үнеэдэй гүүртэ эмхидхэхэ, үнеэдые үдэртөө гурба дахин һааха, һүниин сагта бэлшээхэ, эрхим бэлшээреэ һаамхай үнеэдтэ илгаха зэргын хэмжээ абаагүй байна. Зарим колхозууд һааһан һүеэ хүсэд тушаанагүй, ехэнхиинь доторойнгоо хэрэгсэлдэ гаргашална. Жэшээлхэдэ, Хэжэнгын аймагай колхозууд һааһан һүнэйнгөө 74 процентыень, Мухаршэбэрэй — 58 процентыень гаргашалаа.

Мяха тушаалга манай республика дотор муугаар ябуулагдана. Олонхи аймагууд, колхозууд гүрэнэйнгөө урдахи уялгануудаа дүүргэнэгүй. Тиихэһээ гадна кондиционнобэшэ туранхай малнуудые тушаана гэжэ элидхэл соо хэлэгдэбэ.

Үндэгэ тушаалгын түсэбые Зэдын, Кабанскын, Кударын ба Курумканай аймагуудһаа бусад дүүргээдүй.

Һүүлээрнь, БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Тараненко үгэ хэлэбэ.

Зүблөөнүүдтэ хабаадагшад нүхэр Сталинда эльгээхэ бэшэгүүдэй текстые нэгэн һаналаар баталан абаа.

«Красный пролетарий» гэжэ Московско станок бүтээлгын завод дээрэ хабсаруулгын нэгэдэхи цехын туршагша-наладчик коммунист М. М. Байков үйлэдбэриин гайхамшагта амжалта туйлаа. Конвейерһээ гараһан токарно-винт зүһэлгын универсальна станогуудые нүхэр Байков нормоһоо 8 дахин түргөөр шалгажа туршаһан ба заһаһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: стахановец наладчик М. М. Байков заводой хабсаруулгын цех соо байна.

ТАСС-эй фотохронико.

ШОФЁРНУУД-СТАХАНОВЕЦУУД

Кяхта городой № 2 автотранспортна конторын шофёрнууд стахановска ажалаараа шалгарна. Арадай ажахыда шухала хэрэгтэй ашаануудые шэрэхэ июнь һарынгаа түсэбые тэдэнэр 134,4 процент дүүргэһэн байна.

Эдэ амжалтануудые хайшан гэжэ туйлааб гэхэдэ, эндэхи шофёрнууд автомашинадаа эзэн ёһоор хандадаг, хамаг хүдэлмэреэ наринаар зохёогдоһон графигай үндэһөөр хэдэг юм. Тэдэнэр социалистическэ мүрысөөндэ барандаа ороод, абаһан уялгануудаа дүүргэхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэдэг байна. Ажалай ба гүрэнэй жаяг заршам бүгэдөөрэн шангаар сахина.

Үнгэрэгшэ һарын түсэбые 181 процент дүүргэһэн шофёр Григорий Галинский социалистическэ мүрысөөндэ мүнөө түрүүлжэ ябана. Тэрэ нилээд ехэ горючи арбилаа. Үдэрэйнгөө даалгабариие 140—155 процент хүрэтэр дүүргэдэг шофёрнууд Фёдор Васильев, Иосиф Чуманов, Иннокентий Игумнов, Пётр Мантуров гэгшэд мүн лэ мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябанал.

С. Зодбоев.

Модо хюрөөдэлгын мастерской

Энэ жэлдэ Курумканай аймагай Мүргэнэй сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоз шэнээр барилгануудые барина. Тэндэ модо хюрөөдэлгын мастерской һаяхан баригдаа. Тэрээн соо модо ба тёс хюрөөдэжэ, барилгын материалнуудые бэлэдхэнэ.

С. Ангабаев.

Графигтаа хэзээ орохо юм?

Республикын гол мүрэнүүдээр модо урадхуулга эхилһээр гурбадахи һараа ябажа байна. Үдын бассейнэй модоной ехэнхинь урадхуулагдаха юм. Мүнөө үедэ тус бассейнэй 5 участогуудай нэгэниинь шье графигаа дүүргэнэгүй. Модо уһанда табилга эндэ илангаяа ехээр гээгдэнэ.

Жэшээнь, модо уһанда табиха графигһаа 20 үдэрөөр гээгдэһэн Онохойн участогта уһанһаа татагдажа абтаадүй хори гаран мянган кубометр модон уһан соо хэбтэнэ. Модо уһанда табилгые бүри июниин 7-до дүүргэхэ ёһотой байһан Курбын участок энэ хүдэлмэриие мүнөө хүрэтэр унжагайруулһаар. Дунда-Курбын участок модо уһанда табиха түсэбөө арайхан гэжэ 55 процент болгоод байна. Худанай ба Дээдэ-Үдын участогууд энэ хүдэлмэриие графигһаань 14—15 үдэрөөр гээгдүүлжэ дүүргэһэн байгаа.

Тиимэһээ, модо урадхуулгын Үдын конторын бухы участогуудта модо уһанда табиха түсэб һүүлэй мэдээгээр миил 81,2 процент дүүргэгдээд байна.

Иимэ байдал юун дээрэһээ тохёолдооб? Нэн түрүүндэ, участогуудай хүтэлбэрилэгшэд модо уһанда табиха хүдэлмэридэ хэрэглэгдэдэг механизмуудые дүүрэнээр ашаглаха ябадалые тоодоггүй байна.

Эдэ механизмуудай хүсэн миил 13 процент ашаглагдана. Курбын, Онохойн, Дунда Үдын участогууд механизмуудые бүришье муугаар хэрэглэнэ.

Гэхэ зуура, механизмуудай хүсые гүйсэд ашаглажа, ажалай үндэр бүтээсэ туйладаг бригаданууд эндэ бии. Дунда Үдын участогта нүхэд Календарев, Нестеров, Малханов гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд, Онохойн участогта нүхэр Балаганскиин бригада ба колхознигууд-сезоннигууд нүхэд Бодеев ба Тороев гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд һайнаар хүдэлмэрилнэ. Теэд, мүнөө гээгдэжэ ябаһан участогуудай начальнигууд ба мастернууд эдэнэй методтэ хүдэлмэришэдөө һургахын тула оролдоногүй. Тиимэһээ хүдэлмэришэдэй бүтээсэ бага байна.

Урдажа ерэһэн модые хэрэглэгшэдтэнь түргэнөөр хүргэхын түлөө уһанһаа эрье дээрэ гаргаха хүдэлмэри мүн лэ удааруулагдана. Онохойн модоной комбинат Үдэ голоор урадхагдаһан модоной хахадыншье эрье дээрэ гаргаагүй байһаар. Мүн Улан-Удын модоной заводто иимэрхүү байдал харагдана.

Июль һарын түрүүшын табан үдэрые июнь һарын һүүлшын табан үдэртэй сасуулбал, модо урадхуулгые Онохойн лесокомбинат, Улан-Удын лесозавод, гортоп бүри муугаар ябуулаа.

Эдэ дутагдалнуудые түргэнөөр усадхаал һаа, модо уһанда табилгые, урадхуулгые, мүн уһанһаа татажа абалгые хурдадхаха, эдэ хүдэлмэринүүдэй график дүүргэгдэхэ гээшэ.

А. Федорова.
Г. Намжилов.

Шэнэ номууд

Бурят-Монголой гүрэнэй хэблэл мүнөө жэлэй түрүүшын хахад соо иимэ номуудые ород ба бурят-монгол хэлэн дээрэ хэблэн гаргажа, ном наймаалдаг магазинуудта тушаагаа гэбэл:

В. А. Карпинский. «СССР-эй Конституци» (эхин ба дунда һургуулиин долоодохи классга туһаламжа). Бурят-монгол хэлэн дээрэ, 1700 экземпляр, 3 түхэриг 20 мүнгэтэ.

«СССР-эй 1946—1950 онуудай дүрбэдэхи (дайнай хойто тээхи нэгэдэхи) табанжэлэй түсэбые дүүргэлгын дүнгүүд тухай СССР-эй гүрэнэй түсэблэлгын комитедэй ба СССР-эй Центральна статистическэ управлениин мэдээсэл». Бурят-монгол хэлэн дээрэ, брошюра болгогдон 3000 экземпляраар хэблэгдээ. Сэнгынь 40 мүнгэн.

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй нэгэдэхи сесси (гурбадахи зарлалай) стенографическа тоосоон. Ород хэлэн дээрэ, 1000 экземпляр, 2 түхэриг 55 мүнгэтэ.

Академик Т. Д. Лысенко. Биологическа наукадахи байдал тухай. В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын наукануудай Академиин сесси дээрэ 1948 оной июлиин 11-дэ хэһэн элидхэл. Бурят-монгол хэлэн дээрэ, 2500 экземпляр, 1 түх. 90 мүнгэтэ.

НАУЧНО-ПОПУЛЯРНА БИБЛИОТЕКЭ

Проф. М. Ф. Субботин. «Газарай бии бололго ба наһан». Бурят-монгол хэлэн дээрэ, 3000 экземпляр, 85 мүнгэтэ.

Г. А. Аристов. «Наран» бурят-монгол хэлэн дээрэ, 3000 экземпляр, 1 түхэригтэ.

ҺУРГУУЛИИН БИБЛИОТЕКЭ

П. Павленко. «Талын наран» гэжэ повесть ородһоо бурят монгол хэлэн дээрэ оршуулагдажа, долоон жэлэй һургуулида зорюулагдан, 4000 экземпляраар гараба, 2 түхэриг 15 мүнгэтэ.

В. Губарев. «Павлик Морозов». Бурят-монгол хэлэн дээрэ, ородһоо оршуулга. Эхин һургуулида зорюулагдана, 4000 экземпляр, 2 түхэриг 25 мүнгэтэ.

Ясли нээгдэнэгүй

Хориин аймагай «Победа» ба «Пламя» гэжэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд ниитынгээ малда баргам хүрэхэ тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэриие һайнаар эмхидхэхын тула үхибүүдэй ясли нээжэ, олохон эхэнэрнүүдые хүдэлмэридэ хабаадуулһан байха юм.

Гэхэ зуура энэ хэрэгые аймагай бэшэ колхозуудай хүдэлмэрилэгшэд тооногүй. Зүгөөр, эдэнэр үхибүүдэй ясли нээжэ, эхэнэрнүүдые хүдэлмэридэ хабаадуулжа шаданагүй. Эдэ хүтэлбэрилэгшэд байрагүй гээд гү, али ондоо шалтаг олоод һанаа амархан һууна.

Саашадаа колхоз бухэнэй хүтэлбэрилэгшэд энэ асуудалда тусхай анхарал табижа, үхибүүдэй яслинуудые заатагүй эмхидхэхэ ёһотой.

Б. Намжилон.

Холые зоригшо

☆
А. Шадаев
☆ ☆

Арбан долоогоо гэшхэжэ ябаһан гүлмэр наһатайхан Коля хүбүүн үнгэрэгшэ зун жаргалта һайхан Курумканһаа Улан-Удэ ошохо гэжэ зорёо һэн. Коля хүбүүгээ город мордохуулхаар түхеэржэ байха үедөө таби гаран наһатай Гэнима эхэнь:

—Одхон бишыхан хүбүүмни, холо газар зорихошни. Эрдэм бэлигээ үшөө дээшэнь нэмээжэ, эрдэмтэнэй нэгэниинь боложо, эхэ нютагаа баяжуулаарай. Коммунизмын арюун замаар хурдан түргэн ябаарай,— гэжэ хүбүүн тээшээ илдамаар харан хэлэнэ.

—Эжы, эндэхэнэ байһан городоо холошооно гүт? Хурдан самолётоор нэгэ хэдэхэн минута соо хүрэшэдэг лэ. Бишни городто һуралсалаа үргэлжэлүүлхэ ехэ хүсэлтэйб, — гэжэ Коля хүбүүн аятай зохидоор эхэдээ хандаба.

Газааһаа һаяхан тэндэ ороод һууһан, үндэр наһатай нэгэ хүгшэн иигэжэ хэлэбэ:

—Минии хүбүүн город ошоһоор үни удаанай агша. Мүнөөнэй залуушуул борьбоёо үргэһөөр «город, город» гэхэ болошоо даа.

—Шимнии юугээ дуугарна гээшэбши. Эдиршүүл ябаг, хараг, үзэглэ! Бидэ хоёр үндэр наһатайшуулай анхандаа хаанашье ошоогүй, эдир наһаа эндэл үнгэргэһэмнай хүрөө. Ай даа! Мүнөө залуу байхала яагаабиб, —гэжэ Колиин хүршэ үбгэн үбсүүн дээрээ унан алдама сагаан һахалаа хараасагайн һүүл шэнгеэр хоёр тээшэнь залаатуулан, доошонь шобторсогоон һуужа хэлэнэ.

—Һэ-һэ... Тиигээ һаа яаха һэмши?—гэжэ мүнөөхи хүгшэн енгүүтэйгээр дуугарба.

—Яаха һэмши гэнэ гүт? Газар дэлхэйе эрьен хараха үзэхэ һэм. «Ябаһан хүн яһа зууха, хэбтэһэн хүн хээли алдаха юм» гэжэ дуулаа һэн гүт?

—Ябаагүйб гэжэ хэлэхэгүйб. Үе наһаараан хэба шадал соогоо ябаһан бэемни байха!

—Һа-һаа... Хаана, хаана? Буруугай бэлшээриһээ саана гарааб гэжэ хэлэхэ аалши? Һайн болоошье һаа Курумкан Баргажан хоёройнгоо хоорондо «һэл-һэл» хатарһан байгаа бэшэ гүбди?—гэбэ.

Үгы, тэрэшнишье тэрэ гэлэй. Барандаа залуушуулай город ябашахада колхоздо хэмнай хүдэлхэ болоно гээшэб? Тэрэниие намда ойлгуулжа үгыт,—гэжэ баһа мүнөөхи хүгшэн дуугарба.

—«Һураһан далай, һураагүй балай» гэжэ үгэ бии агша. Мүнөө хүдөө нютагай залуушуул бухэн доодо захань долоонжэлэй һургуулитай боложо байна. Тэрэ бага. Мэнэ иигээд бүгэдэ дунда һургуулитай болохо. Үшөө тэрэ багахан байна. Саашадаа бидэнэр барандаа дээдэ һургуулитай болохомнай лабтай. Мүнөө колхозуудна олоороо хамтаржа, томо томо колхозууд боложо, элдэб олон янзын машинануудые абана. Тэрээндэ эрдэмтэй тусхай мэргэжэлтэд хэрэглэгдэхэ, ехэ хүсые бага хүсөөр диилэжэ, коммунизмын замаар урагшаа дабшахабди, — гэжэ Колиин тайлбарилан хэлэхэдэнь, тэдэ үндэр наһатайшуул дуугарангүй доро дороо зүбшөөн, толгойгоо дохилдон һууба.

—Аша хүбүүмни, зол жаргалтайш, Сталинска наран доро, хүхюун сэнгэлиг орон нютагай дэбисхэр дээрэ түрөөш. Ашамни, сохондоо согтойхон, нюдэндөө галтайш. Омогтой дорюунаар эрдэм шудалжа, Кировэй нэрэмжэтэ түрэл колхоздоо бусажа ерээд, зоной дунда зугаатай, хүнэй дунда хүндэтэй ябаарай, — гэжэ үндэр наһатай үбгэн городто мордохо гэжэ Колиин машинада һуугаад байхадань хэлээ бэлэй.

* * *

Агаарта түхэреэн хүлэр зээрэгэй ооһоргүйгөөр үлгэжэрхиһэндэл ууараг шара наран хаа-яа харагдад гээд, баглайранги үүлэнэй саагуур хоргодошоно. Набша намаагаар баялиг, оройгооросн хүжэ хүлхэ ногоон малгайтай уляангирай дэргэдэ гурбан хани нүхэд уулзаад, хүхюунээр хөөрэлдэн Удэ мүрэнэй хүүргэ тээшэ яаралтайгаар гэшхэлнэд. Эдэ Улан-Удын бурят дунда һургуулиин арбадахи классай һурагшад Николай, Борис, Вилорий гурбан һүүлэйнгээ экзамениие һаяхан баряад, барагдашагүй баяртайнууд сэнгэжэ, зугаалжа ябана.

Колиин елэн хара, утаһан шэнги үһэниинь һэрюухэн һэбшээндэ орой дээрээ иишэ тиишээ һэбхэлзэнэ. Тэрэнэй толгойгоо гэнтэ хойшонь гинагад гүүлхэтэйнь хамта, һэбхэлзэгшэ үһэниинь ехэ дууламгайгаар эбээ олон, гэлигэр болоно.

—Зай, Коля, шимнай һургуулияа Москвада үргэлжэлүүлхэ гэһэн зандаа гүш? — гэжэ набтаршаг бэетэй Борис асууна.

—Ошонгүй яахабиб даа! СССР-эй зүрхэн — Москва столицада һураагүй һаа, бэшэ тээ хаана һурахабиб даа! Москва, Москва! Минии бухы һанаан Москвада, — гэжэ Коля зүрхөө хүдэлгэһэн хэбэртэйгээр дуугараадхина.

—Зүб даа, зүб! Ородой агуу ехэ эрдэмтэ Ломоносовой нэрэмжэтэ Московско гүрэнэй университедэй филологическа факультедтэ һураха гээшэ ямар ехэ зол бэ! — гэжэ Борис Коля тээшээ хараад, омогорхоһон янзатайгаар харюусана.

—Мүн даа, мүн!

—Тиимэ,—гэжэ Борис дуугараад, нэгэ бага бодолгото болон байһаар,—бишни Томско политехническэ институтда орохо хүсэлэнтэйб. Табан жэл үнгэрһэн хойно уулзахадаа инженер-химик Борис Бажеевич Сарапулов тандa баяр хүргэнэ гэжэ гарыетнай барихаб. Тиихэдэм Та, филолог Николай Гармаевич Дамдинов гэгшэ гарыетнай шангаар адхана гэжэ харюусаха ёһотойт. Үнэн дээрээ тиимэ бэшэ аал?

—Тиимэ! Тиимэ,—гэлдэн барандаа хүхюунээр энеэлдэн, Удын хүүргэ дээгүүр гэшхэлнэд.

Түргэн урасхалтай Удэ мүрэнэй уһан хүүргын шулуун тулгануудые мүргөөд, гэдэргээ шама һүрэн эршэгэнүүр мэтэ эрьелдээд, шууяа татаһаар Сэлэнгэ мүрэнтэй уулзахаяа яаран саашална.

Гурбан нүхэд хүүргэ дээрэ зогсожо, олон жэлдэ сугтаа һуража ябаһан тухайдаа һанан һанан хөөрэлдэнэ.

* * *

—Зай, Дмитрий Петрович! Һургуулиинтнай дүүргэлтын дүнгүүд ямар гарабаб!—гэжэ асуухада;—ямаршьегүй һайн! Энэ жэлдэ дүшэн долоон хүн арбадахи классые дүүргэжэ гараа. Тэдээн соо Николай Дамдинов алтан, Борис Сарапулов мүнгэн медальнуудта хүртөө, гэжэ Улан-Удын бурят дунда һургуулиин һуралсалай таһагые даагша Дмитрий Петрович Егоров омогорхолтойгоор хөөрөөд, хитагар хара һахалаа эмирэн байба.

— Үнгэрэгшэ табан жэлэй хугасаа соо 140 хүн арбадахи класс дүүргэжэ гараа. Мүнөө зариманиинь дээдэ һургуулитай инженер геолог, химик, агроном, багшанар болоо даа, — гэжэ нүхэр Егоров хөөрэнэ.

Үдэшын 10 часта һургуулиин уужам гоё зал соо һуралсалай жэлэй дүүрэһэнтэй дашарамдуулһан баярай вечер эхилбэ. Тэндэ хүхюу баяртай хүн зон олон. Баярай вечер дээрэ тус һургуулиин директор Еримей Багдуевич Балтахинов 10-хи класс дүүргэгшэдые амаршалха зуураа, жаргалай замаар коммунизм тээшэ эрмэлзэн ябагша хүбүүд, басагадай эрдэм бэлигээ улам саашань дээшэлүүлжэ, агуу ехэ Сталин багшынгаа халуун анхаралда харюулхыень уряална.

Удаань 10-дахи классые дүүргэгшэдтэ болбосоролой аттестат барюулга болобо. Һурагшад нэрьемэ шанга альгаташалган доро ээлжээ ээлжээгээр һубарин ошожо, директорэйнгээ гарһаа аттестадаа абажал, абажал байба.

Эрхим һурагша Николай Дамдинов болбосоролой аттестат ба толо сасаруулһан алтан медаль абаал, һургуули дүүргэһэндээ зорюулан зохёоһон «Энэ үдэр» гэжэ шэнэ шүлэгөө уншаба:

Минии һанаанда энэ үдэр
Мартагдашагүйгөөр бэшэгдэн оробол.
Арбан жэлэймнай дүнгынь болон
Аттестат бидэндэ үгэбэл!
Эбтэй уринаар гарнуудаа барилсаад,
Эдирхэн хонгёогоор дуугаа луулаял.
Багша Сталиндаа,
Эхэ орондоо
Баярай халуун үгэсэ хэлээл!...

Бурят дунда һургуулиин үндэр байшан сооһоо золтой жаргалтай залуушуулай дууламдаан, иргуу һайхан хүгжэмэй абяан үүр сайтар замханагүй.

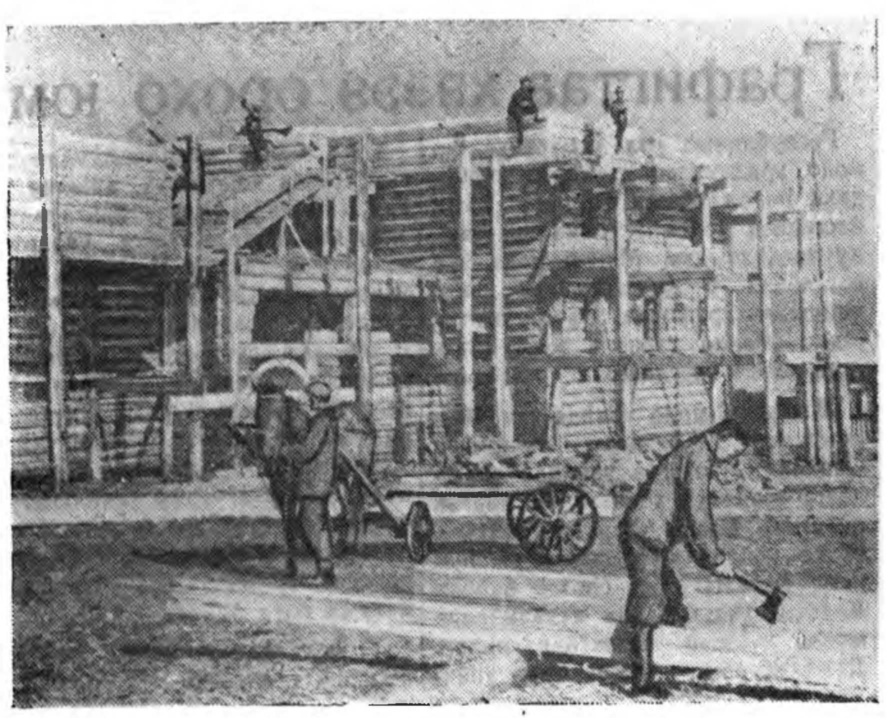

Иволгын аймцентртэ соцкультурын 204 һууритай байшан баригдажа байна. Энээнэй барилгада «Улаан-Оронго», «8-ое марта» болон Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Барилгашад тус байшангые ноябриин 7-ной һайндэр хүрэтэр дүүргэхэбди гэһэн уялга абанхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: аймагай соцкультурын байшангай барилга.

М. Минеевэй фото.

ХЭЖЭНГЫН АЙМАГТА

ТҮСЭБӨӨ 270 ЦЕНТНЕРЭЭР ҮЛҮҮЛБЭ

Хэжэнгын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхоз набша.һата тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө 270 центнерээр үлүүлэн дүүргэбэ.

Энэ амжалта хадаа аймцентрын эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй ба һурагшадай воскресннгүүдые эмхидхэжэ, туһаламжа хүргэһэнэй ашаар туйлагдаа. Мүн эндэ силос дарал.га амжалтатайгаар үнгэргэгдэжэ байна.

СЕМИНАР ҮНГЭРГЭГДЭБЭ

ВЛКСМ-эй айком колхозуудай ба МТС-үүдэй комсомольско эхин организацинуудай секретарьнарай семинар һаяхан үнгэргэбэ.

Семинарта хабаадагшад «СССР-эй гадаадын ба дотоодын политика», «Ниитэ-политическэ хүдэлмэридэ комсомолецуудай хабаадалга» гэһэн темэнүүдээр лекцинүүдые шагнаһан байна. Удаань тэдэнэр өөһэдынгөө хүдэлмэриин дүй дүршэлые андалдан абалсаа. Семинарай түгэсхэл дээрэ культурын байшангай дэргэдэхи уранһайханай самодеятельностиин коллектив концерт табяа

ҺУРАЛСАЛАЙ ШЭНЭ ЖЭЛДЭ БЭЛЭДХЭНЭ

Хэжэнгын дунда һургуулида (директорынь нүхэр Намсараев) һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэл һайнаар ябуулагдана. Һургуулиин дархашуул партанууд, досканууд болон бусад мебель заһабарилжа, шэрдэжэ дүүргэхэ болоо. Һургуулиин 2-дохи корпуста шулуун фундамент хэгдэжэ байна. Мүн һурагшадай хамтын байрада капитальна заһабари хэгдэхэ юм.

Тиихэдэ һурагшадай хүсөөр бэлэдхэгдэһэн 1000 кубометр түлеэн автомашинаар һургуулиин газаа зөөгдөө.

30 КИЛОМЕТРТЭ ХАРГЫ ЗАҺАБАРИЛАГДАБА

Һаяхан Хэжэнгын ба Советскэ сомонуудай колхозуудай 50 гаран колхознигууд харгы заһабарилгаар 2 үдэрэй воскресник үнгэргөө. Тэдэнэр Хасууритай гэжэ нютагта 30 километр харгыда элһэ, хайр адхаһан ба хүүргэнүүдые заһабарилһан байна.

А. Жамбалдоржиев.

Бүхэсоюзна мүрысөөндэ илаба

Социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэн Баргажанай ондатрова ажахын коллектив энэ жэлэй хоёрдохи кварталай дүнгөөр тус системын коллективүүдэй дунда дэлгэрһэн Бүхэсоюзна мүрысөөндэ 2-дохи һуури эзэлбэ. Тус коллективэй ангуушад ажахын жэлэй түрүүшын үдэрһөө эхилжэ түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэнэ.

Нүхэр Кондаковой хүтэлбэрилдэг участогайхид квартальна түсэбөө 183,1 процент дүүргээд, мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. Хоёрдохи квартал соо ангай арһа ба бусад түүхэй эдүүдые бэлэдхэлгэ бүри ехэ болоо. Квартальна түсэб 240,5 процент дүүргэгдээ.

Тус ажахын ангуушад үнгэрэгшэ хахад жэл соо 1670 гаран зумбараа алажа, колхозой ехэхэн хэмжээнэй таряа талха гээлтэһээ абараа. Республикын солото ангуушан Георгий Андриянович Шелковников 6 һарынгаа даалгабарие 1060.5 процент дүүргэхэһээ гадна, залуу ангуушадые өөрынгөө дүй дүршэлдэ һургана.

Мүнөө энэ коллективэй гэшүүдэй дунда социалистическэ мүрысөөн бүри үргэдэжэ байна. Ан гүрөөһэ бариха жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэл шангадажа эхилээ.

Д. Гыргенов.

Усть-Ордын һонинууд

ПАРТИЙНА КАБИНЕДЭЙ ШЭНЭ БАЙШАНГУУД

Боохоной, Нукудай, Алайрай ба Эхирид-Булагадай аймагуудта партийна кабинедүүдэй шэнэ байшангууд баригдаба. Эдэ кабинедүүд тон зохидоор түхеэрэгдэнхэй. ВКП(б)-гэй Эхирид-Булгадай айкомой партийна кабинет лекториин, уншалгын, библиотекын уужам залнуудтай. Мүн партийна кабинедые даагшын таһалгатай. Энэ кабинет гоё хашаагаар хүреэлэгдэжэ, тэрээн соонь 100 гаран эшэ модод таригдаба.

Мүнөө үедэ Осинска ба Баяндайн аймагуудай партийна кабинедүүдэй байшангууд баригдажа байна.

КРАХМАЛО-ПАТОЧНА ЗАВОД

Осинска аймагта крахмало-паточна завод баригдажа, ашаглалгада оруулагдаа. Мүнөө тус завод нютагай түүхэй эдүүд дээрэ хүдэлмэрилжэ, крахмал болон бусад продукцинуудые үйлэдбэрилнэ.

КОЛХОЗОЙ ЭЛЕКТРОСТАНЦИ

Эхирид-Булагадай аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд өөһэдынгөө хүсөөр гидроэлектростанци бариба. Колхознигуудайнь бүхы гэрнүүдтэ Ильичын лампочканууд носоогдоо. Тэрэшэлэн малай фермэнүүл, байранууд, колхозой стануудта гэрэл үгтэнхэй. Саашадаа малажалай хүндэ хүдэлмэринүүд механизировалэгдэхэ юм. Модо хюрөөдэхэ завод электроэнергиин хүсөөр хүдэлмэрилнэ. Энэ колхоз автоматическаар мал уһалха, электричествээр хониной нооһо хайшалха, үнеэ һааха түхеэрэлгэнүүдые абаба.

Олон колхознигууд электроутюг ба плиткэнүүдые абаад, эдеэгээ шанадаг, хубсаһаа утюугдадаг болоо.

ОКРУЖНОЙ ЦЕНТРЫЕ БОЛБОСОН ТҮХЭЛТЭЙ БОЛГОЖО БАЙНА

Окружной центрын ажалшад посёлогоо болбосон түхэлтэй болгохо ехэ хүдэлмэри хэжэ байна. Олон модод таригдаа. Бороо саһанай уһа урадхуулха һубаг татагдаһан ба улицые асфальтировалха бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябуулагдажа байна.

ШЭНЭ БАРИЛГАНУУД

Алайрай ба Эхирид-Булагадай аймагуудта энэ жэлдэ шэнэ магазинууд баригдаба. Мүн Усть-Ордада универсальна магазин баригдаха байна.

Нукутска аймагай центр—Нукут тосхондо кинотеатрын барилга эхилээ.

М. Миронова.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, июлиин 13. (ТАСС). Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани июлиин 13-да иигэжэ мэдээсэбэ:

Фронтын бүхы участогууд дээрэ Корейскэ Арадай армиин частьнууд Хитадай һайндуратадтай нигта хани харилсаатай ябажа, американо-английска интервентнүүдэй сэрэгүүдтэ, лисынмановска армида эсэргүү нютагай шэнжэтэй байлдаануудые хэжэ үргэлжэлөө.

Агнан буудагшадай отрядууд июлиин 13-да дайсанай 3 самолёт унагааба.

Дайшалхы габьяануудай түлөө корейскэ бүлэг пионернүүд шагнагдаа

ПХЕНЬЯН, июлиин 12. (ТАСС). Американска интервентнүүлтэ эсэргүү партизанска тэмсэлэй ябуулагдажа байһан үедэ харуулһан габьяануудайнгаа түлөө корейскэ бүлэг пионернүүд Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын арадай Верховно суглаанай президиумэй указаар правительственна дээдэ шагналаар — нэгэдэхи шатын «Гүрэнэй туг» орденоор ба медальнуудаар шагнагдаба.

Хванхэ провинциин Чжонкванри тосхоной пионер Ким Хен Бон «Гүрэнэй туг» орденоор шагнагдаа, Хванхэ провинциин пионернүүд—эдир партизанууд Ким Вал Йон, Ли Ван Син, Пак Йон Хып ба Хан Мен Ай гэгшэд габьяануудайнгаа түлөө медальнуудаар шагнагдаба.

Кореядэхи Хитадай арадай һайндуратад американска сэрэгэй бүлэг плен эйхидые сүлөөлбэ

ПЕКИН, июлиин 13. (ТАСС). Корейскэ фронтһоо Синьхуа агентствын корреспондентын дамжуулһанай ёһоор, Хитадай арадай һайндуратад хадаа американска далайн ябган сэрэгэй 1-дэхи дивизидэ алба хэһэн американска 19 солдадууд ба офицернүүдые пленһээ һаядаа сүлөөлбэ.

Эдэ американецууд Зүүн-Хойто Кореядэхи Чхосиньска водохранилищи шадар плендэ абтаһан байгаа.

Эдэ 19 американецуудай мордохын урда тээ, хахасалгын вечер болоо. Пленэйхидтэ хүн ёһоор хандаһанайнь түлөө тэдэнэр Хитадай һайн дуратадта баясхалан хүртэһэн ба энээн тухайда өөрынгөө нүхэдтэ, мүн түрэлхидтөө хэлэхэбди, Кореядэхи американска агресси тухай үнэн юумые хөөрэхэбди гэжэ үгэеэ үгэһэн байна.

Корейскэ лётчигые шагналга

ПХЕНЬЯН, июлиин 11. (ТАСС). Летчик Пак Чжон Сик гэгшые правительственна дээдэ шагналаар — нэгэдэхи шатын «Гүрэнэй туг» орденоор шагнаха тухай Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын арадай Верховно суглаанай президиумэй указ корейскэ газетэнүүдтэ толилогдоо.

Үгытэй таряашанай хүбүүн Пак Чжон Сик үнгэрһэн жэлэй октябрьда өөрынгөө түрүүшын дайшалхы ниидэлгэ хэжэ, дайсанай автомашинануудай колонные үгы хэһэн байгаа. Һая Пак Чжон Сик корейскэ Арадай армиин һүниин бомбардировщигуудай эскадрилиин составта орожо, дайсанда эсэргүү дайлалдаба. Һүниин добтолгонуудые хэхэ үедөө, Инчон порт, Имчжиньган мүрэнэй район ба бусад газарнуудаар американска интервентнүүдтэ ехэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулаа.

Американска самолёдууд Пхеньяниие зэрлигээр дахин бомбодоо

ПХЕНЬЯН, июлиин 12. (ТАСС). Үсэгэлдэр американска реактивна самолёдууд Пхеньянай городской районуудые хэдэ дахин бомбодоһон ба буудаһан байна. Американска 36 самолёдой хабаадаһан бандитска добтолгонуудай уршагаар, хэдэн байшан һандаргагдаа, хүнүүд алагдаһан ба шархатаһан байна.

Пхеньянда американска авиациин зэрлиг муухайгаар добтолһон тушаа хүн зон зэбүүрхэл мэдүүлнэ.

Монгол арадай революциин 30 жэлэй ойн һайндэр Улан-Баторта боложо байна

УЛАН-БАТОР, июлиин 13. (ТАСС). Монгол арадай революциин 30 жэлэй ойн һайндэр Улан-Баторай наадамай талмай дээрэ эхилээ. Монгол Арадай Республикын арадай Ехэ хуралай Президиумэй түрүүлэгшэ Бумацендэ һайндэрые нээгээ. Һайндэрэй нээлгэн дээрэ премьер-министр маршал Чойбалсан, Монгол арадай-революционно партиин ЦК-гэй генеральна секретарь Цеденбал, Монгол арадай-революционно партиин ба МНР-эй правительствын хүтэлбэрилэгшэд, М. П. Тарасов түрүүтэй Советскэ Союзай правительственна делегаци, Хитадай Арадай Республикын, Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын ба мүн ондоо оронуудай правительственна делегацинууд, дипломатическа корпус байлсаба.

Һайндэрэй программада бүхэ барилдаан, һур харбалга, мори урилдалга ба бусад һорёонууд бии байна. Наадамай талмай дээрэ театр, цирк ба кино харуулагдана, эстрадын артистнууд наадана. 30 жэл соо монгол арадай туйлаһан амжалтануудые харуулха һайндэрэй выставкын олон тоото павильонууд нээгдээ.

Монгол арадай революциин 30 жэлэй ойн һайндэр 5 хоногто үргэлжэлхэ.

Вьетнамай демократическа республикын гадаадын хэрэгүүдэй Министерствын түлөөлэгшын мэдүүлгэ

ШАНХАЙ, июлиин 12. (ТАСС). Хойто Вьетнамһаа Вьетнамска информационно агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Вьетнамай демократическа республикын гадаадын хэрэгүүдэй Министерствын түлөөлэгшэ хадаа Кореядэ эбэй ёһоор шиидхэхэ тушаа советскэ түлөөлэгшэ Малигай дурадхалые Вьетнамай правительство ба арад дэмжэнэ гэжэ мэдүүлбэ.

Мэдүүлгэ соонь иигэжэ хэлэгдэнэ: «Өөрыгөө өөрөө тодорхойлхо корейскэ арадай эрхые эбдэжэ, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалда аюул ушаруулжа, нэгэ жэлэй саана Кореядэ эсэргүү эхилэгдэһэн империалистическэ агрессидэ эсэс табиха зорилгоор, Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида советскэ делегациин толгойлогшын дурадхаһан үүсхэлые Вьетнам бүрин дэмжэнэ».

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада Япониин миллион шахуу хүн гар табяа

ШАНХАЙ, июлиин 13. (ТАСС). «Секай Хейва» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, агуу ехэ табан гүрэнүүдэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада Япониин 961 мянган хүн гараа табиһан байна. Токиогой 710 мянган хүн Хандалгада гар табяа.

Французска компартиин парламентска группын дурадхал

ПАРИЖ, июлиин 11. (ТАСС). Коммунистическэ партиһаа Национальна суглаанда байгаа группа хадаа эсэргүүсэлгын хүдэлөөндэ хабаадаһанай түлөө, забастовконуудта гү, али забастовкотой холбоотой хэмжээ-ябуулгануудта хабаадаһанай түлөө, эб найрамдал хамгаалхын тулада манифестацинуудые хэһэнэй ба үгэ хэлэһэнэй түлөө, Вьетнамда эб найрамдал хамгаалха гэжэ хэлэһэнэй түлөө сүүдээр хэһээгдэһэн гү, али сүүдээр мүрдэгдэжэ байгаа бүхы гражданска ба сэрэгэй нюурнуудта энэ оной июлиин 14 хүрэтэр амнисти соносхохыень правительствые уряалһан резолюциин проект оруулаа.

Амнисти хадаа Алжирай, Французска экваториальна ба баруун Африкын, Мадагаскарай, Индо-Хитадай, Тунисай, Мароккын, Мартиникын ба Гваделупын хаагдаһан демокрадуудта хамаадаха ёһотой байна.

Тэрээнһээ гадна, коммунистическэ группа элдэб зэргэтэй ажалшадай байдалые һайжаруулха зорилготой хуулиин бусад проектнүүдые оруулаа.

Торезэй депутатска мандадые хаһаха һэдэлгэдэ эсэргүү протестнүүд

Французска коммунистическэ партиин Сена департаментын федераци болбол Морис Торезэй депутатска мандадые хаһаха гэһэн французска реакциин һэдэлгэдэ эсэргүү протест хэбэ. Национальна суглаан хадаа «манай партиин генеральна секретарь, манай орондо эб найрамдалые эгээн баатарлигаар хамгаалагша, манай арадай эгээн эрхим хүбүүн, Франциин түрүү депутат Морис Торезэй һунгагдаһанай зүбые эрсаха һанаатай байна» гэжэ протест соонь заагдана.

Коммунистическэ партиин Сена департаментын федераци болбол бүгэдэниитын һунгуулиин эрхэдэ шэнээр добтолһон, фашистска аргаар добтолһон ябадалда эсэргүүсэхыень бүхы ажалшадые — коммунистнууд, социалистнууд, католигууд (бүхы республиканецууд ба демокрадуудые) уряалба.

Протестнүүд хаа хаанагүй соностог лэ, резолюцинууд, бэшэгүүд ба делегацинууд бүхы үнэн хүнүүдэй зэбүүрхэлые мэдүүлэг лэ, фашистска бузар мэхэ гоходо эсэргүүсэхэ гэһэн тэдэнэй дура зоригые бадаруулаг лэ!

Тэдэнэр Морис Торездэ халдахагүй! Морис Торез Франциин түрүү депутат байна, байхашье юм.

Морис Торезэй парламентска эрхэ түлөөлэлгые хаһаха һэдэлгэдэ эсэргүү протестын митингнүүд ба суглаанууд Франциин бүхы городуудта боложо байна.

Францидахи муниципальна һунгалтанууд дээрэ социалистическэ партиин нютагай организацинууд коммунистнуудтай хамта ябана

ПАРИЖ, июлиин 12. (ТАСС). Номен городто (Нор департамент) болоһон муниципальна һунгалтанууд дээрэ Франциин коммунистическэ партиин ба социалистическэ партиин секцинүүд эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй ниитэ программын үндэһөөр нэгэн кандидадые дэбжүүлээ гэжэ «Юманите» газетэ мэдүүлбэ. Энэ кандидат «дулдыдангибэшэнэрэй» ба деголлевецүүдэй табиһан кандидадайхиһаа олон голос абаһан ба муниципальна советнигээр һунгагдаһан байна.

Италида фашистска хуули гаргаба

РИМ, июлиин 13. (ТАСС). Июлиин 11-дэ Италиин депутадуудай палата «гражданска обороно» гэдэг хуули баталан абаа. Тус хуулинь правительственна «милициие» байгуулха, орон дотор онсо байдал соносхохо, үйлэдбэриие ба хүдэлмэришэдэй хүсые сэрэгэй байдалда оруулха фашистска удхатай хэмжээнүүдые хараална. Нюуса голосовани хэгдэжэ, тус хуулиин түлөө 258 голос үгтөө, буруушаажа 240 хүн голосовалаа. Христианска олохон демокрадууд —30-һаа үсөөн бэшэ депутадууд өөрынгөө партиин эрилтэдэ зүришэн, хуулиие буруушаажа голосовалаа.

Баруунай социалистнууд, урдын хоёр министрнүүдһээ бэшэниинь, зүүнэй партинуудай депутадуудтай хамтадаа, тус хуули буруушаажа голосовалба.

Хуулиие депутадуудай палатын зүбшэн хэлсэһэн үдэрнүүдтэ орон доторнь арадай протестын хүдэлөөн дэлгэрбэ. Июлиин 10—11-дэ Пиза, Моден ба Ливорно провинцинуудта бүгэдэниитын забастовконууд болоо. Протестын олон зуун резолюцинууд абтаа. Милан, Генуя, Болонье ба бусад городуудай томо предприятинууд дээрэ забастовкын хүдэлөөн дэлгэрбэ.

Цэдэн ГАЛСАНОВ.

Тонилогты саашаа Кореяһаа!

Хүнэй шуһа
горхолхые хүсөөшэд,
Хүндэ бузар
дайниие үүдхээшэд,
Хүдөө нютаг,
городуудые эбдээшэд
Тонилогты саашаа
түргэнөөр Кореяһаа!

Бидэнэр
шэнэ гэрээ барихамнай,
Бэриеэ буулгажа
ажана түбхинхэмнай.
Дайн дажар
дахин болохогүй! — гэн
Дабтана манай
советскэ орон.

Түрэһэн орон,
түшэһэн түрэһөө
Эб найрамдалай
соёрхол хүлеэжэ,
Таряашад, малшад,
шахтёрнууд мүнөө
Табина гараа
Хандалга дэлгээжэ.

Хорото дай
хорижо шадахабди,
Шатаад ерээ һаань,
саража шадахабди.
Арад зондо
дайн хэрэггүй!
Тонилогты саашаа
түргэнөөр Кореяһаа!

Зоной зүрхэн
зоригоор шудхараг,
Булшан, балсаниинь
буладаар мушхараг.
Тунгалаг агаарта
дариин утаан
Тунахаа болиг,
сэлмэг удаан.

Маршаллай түсэб
хэн захирааб,
Макартурай сэрэг
хэн тухирааб, —
Дэлхэйн арад
һайса мэдэнэ.
Дээһэ аргамжа
томон бэлдэнэ.

Ябуул гариг
тэмээнэй табгайнь,
Ягшаа золиг
Трумэнай толгойнь
Яһала эрьонхэй,
сүүдээ олонхой.
Ямаршье үйлэдэ
туһала болинхой!

Хорото дай
хорижо шадахабди,
Шатаад дэгжээ һаань,
саража шадахабди.
Арад зондо
дайн хэрэггүй!
Тонилогты саашаа
түргэнөөр Кореяһаа!

Харюусалгата редактор
Б. А. ОЧИРОВ.

Мүнөөдэр Улан-Удэдэ

Гүрэнэй Ленинэй орденто оперо ба балетын театрта дуунуудай ба пляскын Волжско ансамблиин концерт болохо.

Дээдэ-Березовскодо ниитын сэнгэлгэ болохо юм. Эндэ ПВЗ-гэй культурын Ордоной уранһайханай самодеятельностиин коллективэй концерт, духовой оркестр наадаха, спортивна мүрысөөнүүд болохо байна.

Ногоон арал дээрэ ниитын сэнгэлгэ боложо, тэндэ түмэр харгынхидай клубай оркестр наадаха. Спортивна наадануд болохо.

Культурын ба амаралтын городской паркда Сибириин баянист Маланиин концерт ба ниитын сэнгэлгэнүүд болохо.

БМАССР-эй 25-дахи ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ хүнгэн атлетикээр Якутска ба Бурят-Монголой АССР-нүүдэй спортсменүүдэй мүрысөөнүүд, мүн футбольно матч болохо.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84, мест. информации и писем — 6-84. Для междугородных переговоров — 18.

Н—03638. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000